Filipina Esperantisto

Organ of the Philippines Esperanto Association

Application made for entry in Manila Postoffice as second class mail matter.

Vol. I, No. 3. **OCTOBER, 1907** **Extra copies 20 centavos**

Published by the Executive Committee of the Philippines Esperanto Association at McCullough Building : : P. O. Box 326 Manila

Annual Subscription without membership ₱ 1.50 ($0.75)
" " with membership " 2.00

SUCCESS!

THE THIRD CONGRESS—ITS RESULTS

We are devoting this issue almost exclusively to the news of the late congress.

To the pioneer Esperantists in all parts of the world the success and far-reaching results of this gathering of two thousand delegates is a matter of congratulation.

When we speak of success we mean far more than the details of arrangement being well carried out, and far more even than the numerical strength of the attendance—we refer to *the recognition of itself that Esperanto has now forced upon the thinking world.*

The practical demonstration of two thousand delegates, representing twenty-five distinct languages, meeting and talking freely one to another in an artificial tongue could not escape unnoticed; in fact, interest is now *aroused* in the movement and its rapid advance is already discernible.

CONGRESS ITEMS

In reply to a message, King Edward VII sent a telegram conveying his thanks to the members comprising the Congress.

H. R. H. the Duke of Connaught has become an Honorary Member of Congress and of the British Esperanto Association.

Among others who joined the ranks of the British Esperanto Association during Congress are: Field-Marshal Earl Roberts of Candahar, Sir Walter Lawrence, Sir Curson Wyllie, Mr. Henry Dickens, K.C., Professor John E. B. Mayor, D.C.L., D.D., Professor J. J. Thomson, F.R.S.

The Pope cabled permission to Abbé Richardson to give the papal blessing after the sermon in Catholic service, the bishop consenting. This service was entirely in Esperanto.

The King of Belgium sent a special representative to the Congress. This official recognition by the Belgium Government was highly appreciated.

Cables, telegrams and letters from all parts were read out by the Secretary to Congress. One sent by the Philippine Esperanto Association being amongst those received on the opening day. This was the first notification to reach Europe that the Philippines were organized as a central body and therefore carried additional interest.

Twenty blind Esperantists journeyed to Cambridge from seven different countries, two being from the Perkins Institution in the States.

The London *Times* in an editorial has pronounced favorably for Esperanto as a language and the ease of learning it.

The demand for Esperanto literature in England since the Congress has exceeded all expectations.

Dr. Zamenhof was accorded a splendid reception in London, the celebrated Guildhall of the City of London being granted him.

Everything tends to show, according to latest European papers, that great headway is being made as a direct result of the Congress.

Digitized by Google

Next year's congress is to be held in Germany.

A Japanese Esperantist was placed upon the General Committee.

203 towns now have official Esperanto consuls against 20 last year.

Congress concluded with the singing of L'Espero.

Our "proceedings" of the Congress are chiefly from Mr. Harald Clegg's report to *The British Esperantist.*

At the end of the concluding meeting Professor Mayor, the eighty-three years old Latin professor at Cambridge, was again present, and spoke on Esperanto, this time succeeding in using the auxiliary tongue throughout.

Dr. Zamenhof has been very much pleased with the Congress, especially through the additions to their ranks of such famous men as Lord Roberts, Professor J. J. Thomson, and Professor Mayor.

Although our young Association did not have time to arrange for any representatives at the last Congress we have received the names of three of our members who intend attending the Congress in Germany next year.

Anent the support that the Pope has so graciously accorded the Esperanto movement we are pleased to note the interest in it that is manifested by the highest dignitaries of the Church in these islands who are having it taught in all their schools.

The section referring to group news has been omitted in this issue owing to lack of space.

We have purposely avoided printing a translation of the Presidential Speech by Dr. Zamenhof (printed in Esperanto on pages 7, 8 and 9) as we think that readers may like to use it as an exercise; we would suggest that all new members translate it right through for practice.

Among those who have joined our Association in the last week were Governor Finley of Zamboanga Province, Sr. Fernando M.ª Guerrero (one of the representatives of Manila in the new Assembly) together with Lope K. Santos and the editorial staff of El Renacimiento, also the director of the College Aurora, Sr. Ligario Gomez.

The September meeting stands adjourned until next month particulars of which will be printed in the next issue.

Esperanto journals from diverse parts of the world are sending congratulations to our Association on its formation.

Interest is being fostered here in *nia lingvo* by the monthly publication of lessons and exercises in the *Far Eastern Review, La Revista Filipina* and the *Colonial Magazine.*

The President of Zamboanga Esperanto Society is Mr. Chas. R. Cameron, District Superintendent of Schools.

We have to thank Dr. Barrows, Director of Education, and Professor Beattie of Normal School for the offer of the use of the Assembly Hall at the Exposition grounds for our monthly meetings. Dr. Barrows has intimated his desire of cooperating with a movement that is of no small moment to educational interests.

Our journal aims at being a means of keeping our readers in touch with the progress of Esperanto in all parts of the world, and we therefore invite all who are interested to help us by joining the Association (which costs only ₱2.00 a year and includes a subscription to the *Filipina Esperantisto*) The larger our membership the more complete the publication can be made.

Those sympathisers who have not yet enrolled are requested to send in their names to Executive Committee, P.E.A., Box 326, Manila.

The Language Difficulty at Culion.

The model leper colony located on Culion Island, that the government has devoted such well-directed, generous and humane efforts in establishing, is encountering one difficulty of no slight magnitude—the difficulty of intercommunication among a settlement of people speaking some five or six distinct tongues.

Dr. Heiser, our energetic Director of Health, and the Medical Authorities of the Colony, recognising the insurmountable difficulty of teaching so difficult a language as English, are inclined to favor the adoption of Esperanto, the simplicity of which, while not taxing the residents with an undue strain, would even add an item of interest to their everyday vocations.

Digitized by Google

THE THIRD UNIVERSAL CONGRESS OF ESPERANTISTS

LA TRIA UNIVERSALA KONGRESO ESPERANTISTA

Pri la Tria Kongreso oni povas konstanti ĝian senkomparan sukceson kaj la por nia afero nedisputeblan valoron. Ni montris al la mondo la grandan utilon de la lingvo kaj ni pruvis ĝian ekstraordinaran praktikeblecon. Ni pruvis ankoraŭ unu fojon, ke personoj el la plej diversaj partoj de la terglobo povas sen ia peno tre facile interkompreniĝadi, ke ili povas per nia facila, logika kaj praktika lingvo diskuti sciencajn, religiajn aŭ socialajn aferojn en maniero tute miriga por tiuj, kiuj kutimas ĉeesti la ordnaran multlingvan kongreson internacian. En niaj kunvenoj la tradukistoj tute ne estas bezonataj.

Por la ordinara homo ne ankoraŭ esperantigita nia Kongreso estas miraklo. Li povis vidi la reprezentantojn de pli ol dudek malsamaj nacioj kiuj portante la verdan steleton konatiĝas tute libere tuj ĉe exvido, kaj kiuj interparoladas sur la sama lingva fundamento. Li vidis, ke la obstinaj baroj, kiujn prezentas la multnombraj lingvoj de la mondo estas efektive detruitaj, ke jam ne ekzistas por ni la franca, la germana, la angla, la rusa aŭ la hispana lingvoj, sed ke Esperanto sufiĉe taŭgas por kunigi, laŭ maniero tute familia, la diversajn nacianojn. Li vidis ankaŭ, ke la spirito de bonkora amikeco regas ĉie kaj ĉiam inter nia anaro, kaj ke la homoj divididaj per longaj interspacoj povas esti ligitaj en komuna amikeco per la bona "filino de la feinoj," Esperanto.

Por ke la afero estu komprenebla por tiu fremdulo, necesas nur ke li sciu, ke Esperanto ne estas nur lingvo sed signas altan idealon, kiu kreskigas en la animo de la Kongresanoj la senton ke, kvankam ekzistas apartigaj maroj kaj landlimoj, la homaro povas esti fratoj, se ili nur interkomprenas sin reciproke.

Jam en la fruaj horoj de la 10a de Aŭgusto komencis kolektiĝi pacaj batalantoj el landoj la plej diversaj. Tra la tuta tago ĉiu vagonaro alveninta al Cambridge el Londono alportis arojn kaj eĉ aregojn da samideanoj. Krioj kaj salutoj adiĝis ĉie sur la strato, kaj anglo kaj ruso, franco kaj germano, polo kaj italo salutis unuj la aliajn.

As to the Third Congress one can certify its incomparable value to our cause. We have shown to the world the great utility of the language, and we have proved its extraordinary practicability. Once again we have demonstrated that people from the remotest parts of the earth can, without any effort, establish mutual comprehensibility; that they can by means of our easy, logical, practical language discuss scientific, religious, or social affairs in a manner truly astonishing to those who are accustomed to attend ordinary congresses in which many languages are used. At our meetings no translators are needed.

To the ordinary man who has not yet made himself acquainted with Esperanto our Congress appeared a miracle. He could see the representatives of more than twenty different nations, who, wearing the green star, freely made mutual acquaintance at sight and conversed on the same lingual basis. He saw that the obstinate barriers presented by the many tongues of the world had been removed, that there no longer existed for us the French, the German, the English, the Russian, or the Spanish languages, but that Esperanto was adequate to bring together in one family people of many different countries. He saw also that the spirit of hearty friendship ran everywhere and always among our brotherhood; and that men divided by great distances could be bound together in common amity by the good fairy Esperanto.

In order that the matter may be comprehensible to such a stranger, it is necessary for him to know that Esperanto is not merely a language, but that it points to a higher ideal, which creates the feeling in the minds of Esperantists that although there exist separating walls and frontiers, the human race may be brothers if only there exist mutual understanding.

Very early on the morning of August 10 the champions of our cause from various countries began to assemble. Throughout the whole day each train arriving in Cambridge from London brought more and more of our friends. Cheers and greetings were heard everywhere in the streets, and Englishmen and Russians, Frenchmen and Germans, Poles and Italians saluted one another.

Digitized by Google

La unua alvenanta vagonaro alportis kelkajn samideanojn, la dua plimulte, la tria ankoraŭ pli, kaj tiamaniere la nombro de la Kongresanoj senĉese pligrandiĝis. Sur la perono de la stacidomo aŭdiĝis entuziasmaj voĉoj de ĝojaj Esperantistoj sin salutantaj reciproke. Anglo al franco, germano al italo, ruso al hispano, dano al polo premis la manon ĉe la vidiĝo kaj ĉie regis multetona babilado de la granda rondo familia feliĉe unuigita sur unu lingva fundamento. Sur la stratoj inter la stacidomo kaj la ĝenerala kunvenejo, la Urbdomo, troviĝis senfina procesio de samideanoj akompanataj de ĉiam kreskanta nombro da scivolemaj kaj mirantaj urbanoj, kies intereson pri la neordinara vizitantaro vekis la nekonata lingvo ĉie aŭdata.

Dimanĉo, 11 Aŭgusto.

Je la horo 9.30 en la Romkatolika Preĝejo okazis speciale farita meso, kei ĉeestis tre multaj Katolikoj. La predikon faris Abato Richardosn, el Bruselo, kiu fondis sian predikon sur la teksto el la Evangelio de Sankta Johano, ĉapitro 10a, verso 16a:— "Unu ŝafejo kaj unu paŝtisto."

En la posttagmezo granda nombro da Kongresanoj vizitis la belan botanikan ĝardenon, kiun malfermis por ili la prezento de la kongresa bileto.

Dume aliaj interesataj pri la traduko de la Sankta Biblio en Esperanton ĉeestis specialan kunsidon en la Urbdomo. Pastro J. C. Rust prezidis, kaj Pastro A. J. Edmond legis detalan raporton enhavantan proponojn de multaj diverslandaj Esperantistoj. La prezidanto difinis la celojn de la afero kiel sekvas:—

1. Ekscii pri ĉio jam farita.
2. Pridiskuti la plej bonan rimedon por ricevi vere internacian tradukon.
3. Studi la metodon redakti tian tradukon.

Post raporto pri la par f fde la Biblio, biuj jam ekzistas en Esperanto la prezidanto proponis, ke oni fondu centran organizan komitaton kaj S-ro Privat proponis, ke la komitato konsistu provizore el Pastro J. C. Rust (*Anglujo*), Pastro Schneeberger (*Svisujo*), kaj Abato Peltier (*Francujo*). Tiun proponon konsentis la kunsidnosgl kun la aldono, ke D-ro Zamenhof mem devus esti en la anaro. Por faciligi la laboron de la komitato, S-ro Evstifĕieff (Rusujo) bonkore pro-

The first train brought a number of our friends, the second more, the third a still larger number, and thus the number of Congressists continually increased. On the platform of the station enthusiastic voices of joyful Esperantists greeting one another were heard. Englishmen with Frenchmen, Germans with Italians, Russians with Spaniards, Danes with Poles shook hands at sight, and everywhere there ran the many-toned chattering of the great family circle happily united on one common language basis. In the streets between the station and the general meeting-place, the Town Hall, there was a ceaseless procession of visitors, accompanied by an ever-increasing number of curious and wondering townspeople whose interest in their strange visitors had been aroused by the unknown language heard on all sides.

Sunday, August 11.

At 9.30 there was a special Mass celebrated in the Roman Catholic Church, which was largely attended. The sermon was preached by Abbé Richardson, of Brussels, who founded his discourse on the text from the Gospel of St. John (chapter x., verse 16):— "One fold and one Shepherd."

In the afternoon a number of Congressists visited the beautiful Botanical Gardens, which presentation of the Congress ticket laid open to them.

In the meanwhile others interested in the translation of the Bible into Esperanto attended a special meeting in the Town Hall, under the presidency of the Rev. J. C. Rust. The Rev. A. J. Edmonds read a detailed report containing suggestions from many Esperantists of different countries. The President defined the objects of the matter as follows:—

1. To find out what has been already done.
2. To consider the best means of obtaining a really international translation.
3. To study the method of editing such translation

After a report as to those portions of the Bible which already exist in Esperanto the President proposed the formation of a Central Organising Committee, and M. Privat suggested that the committee should consist provisionally of the Rev. J. C. Rust (England), Pastor Schneeberger (Switzerland), and the Abbé Peltier (France). The suggestions were agreed to by those present, with the addition that Dr. Zamenhof himself must, of course, be among the members. In order to facilitate the work of the committee, Mr. Evstifeieff (Russia) generously offered to take upon himself the preparation of a special gazette in which

Digitized by Google

ponis preni sur sin la eldonadon de speciala gazeto, en kiu oni poves presigi provizorajn tradukojn kaj ideojn kaj interŝanĝi la proponojt de ĉiulandaj interesatoj.

Vespere je la 8a okasis en la Kongregacia Kapelo Diservo ankaŭ en Esperanto.. Ceestis granda nombro da Esperantistoj, kiuj tute plenisgis la preĝejon. Pastro Fr. Schneeberger legis la preĝojn kaj Pastro W. B. Selbie faris la predikon Estas notinde, ke Pastro Selbie estas nur kvinsemajna Esperantisto, sed la facileco de lia parolado estas nova pruvo pri la simpleco de nia lingvo.

En la mateno kunsidis aparte la diversaj nacianoj por delegi siajn representantojn unu por ĉiu nacio aŭ malsama lingvo.

Cirkaŭ la unua horo la stratoj fariĝis pli ol kutime vivaplenaj kaj vidiĝis konstanta fluo de homoj stacidomon. Oni demandis "Kio okazas?" "D-ro Zamenhof mem devas alveni je la dua," estis la respondo. Ekster la flage ornamita stacidomo la sceno estis tre gaja. Unu post la alia alveturis eminetaj urbanoj kaj Esperantistoj kaj ĉiun alvenanton la popolamaso laŭte salutes. Sur la perono de la stacidomo kuniĝis grupo da eminentuloj el Anglujo, Eŭropo kaj Ameriko, inter kiu troviĝis la Urbestro (Cefburĝo George Stace) kaj kelkaj membroj de la Urba Korporacio. La diversaj uniformoj kaj multkoloraj roboj vidataj ĉe la stacidomo igis la kunvenon plef pitoreska. En la korto de la stacidomo atendis gvardio de honoro el la "Legion of Frontiersmen," komandata de Kapitano Heale.

Kiam la dua horo alprok simiĝisla eksciteco videble breskis kaj tuj poste la muzikistro triumfe ekludis "Jen la Venkinta Heroo," kaj je la sama momento la vagonaro portanta D-ron kaj S-inon Zamenhof kaj aliaj konataj Esperantistoj eniris la stacidomon. Tuj kiam la Doktoro deiris de sia vagono laŭtaj kaj fervoraj krioj resonadis tra la aero: "*Vivu Zamenhof! Vivu Esperanto!*" La Urbestro alproksimiĝis al D-ro Zamenhof, tre kore premis lian manon kaj esprimis al li bonvenon en la Kongresurbon, Cambridge. Poste estis prezentata al D-ro Zamenhof diversaj Korporacianoj kaj tiam la organizintoj rapidis la foriron al la "Fitzwilliam Museum."

D-ro Zamenhof eniris sian kaleŝon kaj ekiris, sekvata de la Honora Gvardio kaj

translations, criticisms, and ideas could be printed provisionally and suggestions exchanged with persons interested throughout the world.

In the evening, at eight o'clock, a service was held in Esperanto at the Congregational Chapel. There were present a great number of Esperantists, who quite filled the building. Pastor Schneeberger read the prayers and the Rev. W. B. Selbie delivered the sermon. It is noteworthy that the minister commenced to learn Esperanto only five weeks before, but the easy flow of his speech gave a new proof as to the simplicity of our language.

In the morning the representatives of the different nations sat in various rooms to elect their delegates —one for each nation or different language.

At about one o'clock the streets became more than ordinarily busy, and a constant flow of people were observed going to the station. Someone asked, "What is happening?" "Dr. Zamenhof himself is to arrive at two o'clock," was the reply. Outside the station, gay with bunting, the scene was exceedingly gay. One after another, eminent townspeople and Esperantists drove up, and each arrival was loudly greeted by the crowd. On the platform of the station a number of celebrities from England, Europe and America were grouped together, among whom there were the Mayor (Alderman George Stace) and several members of the Corporation. The diverse uniforms and many-coloured robes seen there made the meeting most picturesque. In the station yard a guard of honour from the Legion of Frontiersmen, commanded by Captain Heale, was in attendance.

When the hour of two o'clock approached the excitement grew visibly, and immediately after the band triumphantly struck up. "See the Conquering Hero Comes," and at the same moment the train bringing Dr. and Mdme. Zamenhof and other famous Esperantists steamed into the station. When the Doctor alighted from the carriage loud and fervent cries resounded through the air: "Long live Zamenhof! Long live Esperanto!" The Mayor approached the Doctor and heartily shook his hand and welcomed him to the Congress Town—Cambridge. Afterwards the different members of the Corporation were presented to Dr. Zamenhof, and then the organisers had to hurry the start to the Fitzwilliam Museum.

Dr. Zamenhof entered his carriage and drove off, followed by the Guard of Honour

Digitized by Google

multaj el siaj fidelaj leŭtenantoj. La procesio trairis la stratojn sur kies du flankoj staris longaj vicoj da Esperantistoj el ĉiuj mondpartoj, kiuj senĉese saalutis la Majstron per vivaj krioj, "Vivu Zamenhof!" Alveninte la Muzeon, la Doktoro estis solene akceptata de la Vic-Kanceliero de la Universitato (Pastro E. S. Roberts). Poste D-ro Zamenhof staris ĉe la supro de la belega ŝtuparo kaj antaŭ li preterpasis la vizitantoj, ciu el kiuj pasante premis la manon de la eminenta aŭtoro de Esperanto. Tiam aŭdiĝis la internacia himno, "La Espero," kantata de la granda diversnacia amaso, kiu ĉe la finiĝo disiĝis, denove kuniĝante en Neville's Court, Trinity College

Se la entuziasmo sur la stratoj ĉela alveno de Zamenhof estis mirinda, kiel oni povas priskribi la scenon ĉe la mal ferma kunveno okazinta en la Teatro je la oka hozo? Tre malfacile la plumo plenumas sian taskon, ĉar la vortoj mankas, kiuj povas komprengi al tiuj malfeliĉaj forestintoj la nekomparablan entuziasmon regantan en la neforsgesebla momento, kiam la kurteno leviĝis kaj malkaŝis sur la estrado la amatan Doktoron ĉirkaŭatan de liaj multanaciaj kolegoj el ĉiuj partoj de la terglobo. Ciuj, tuj stariĝis kaj bruego de salutoj eliris el la gorĝoj de la tuta teatranaro, kiuj ĝoje svingis ĉapelojn kaj poŝtukojn dum la modesta aŭtoro de Esperanto sin klinante akceptis la bonvenon. Kiam iom da silento fariĝis la speciale organizita horo el 65 Kejmbriĝanoj, kondukata de S-ro C. B. Rootham, orgenisto ĉe St. John's College, kantis "La Espero."

La Urbestro de Cambridge tiam leviĝis kaj en Esperanto faris bonvenan aproladon, dirante ke kun plej granda plezuro li renkontas la Kongresanojn kaj la "ĉie konatan D-ron Zamenhof." S-ro Cefburĝo Stace aludis la gloron de la eminenta elpensinto de la internacia lingvo, kiu, li diris, estas grande utila por la homaro. Je la nomo de la urba estraro likore akceptis la delegitojn kaj esperas ke la Kongreso estos granda sukceso. La Urbestrino, ankaŭ parolante en bonega Esperanto, esprimas sian ĝojon pri la vizito de D-re Zamenhof kaf tiom da liaj samideanoj, aldonante, ke ŝi faros ĉion en sia povo por antaŭenigi la movadon.

D-ro Zamenhof, denove salutate de fervoraj krioj, tiam faris sian prezidantan alparolon.

and many of his faithful lieutenants. The procession passed through the streets, on both sides of which stood two long rows of Esperantists from all quarters of the world, who ceaselessly greeted the master with cries of "Long live Zamenhof!" Having arrived at the Museum, the Doctor was formally received by the Vice-Chancellor of the University (the Rev. E. S. Roberts). Dr. Zamenhof afterwards stood at the top of the handsome staircase while the visitors filed before him each, in passing, shaking the hand of the eminent author of Esperanto. Then the international hymn, "La Espero," was sung by the large crowd, who, at the close, dispersed; meeting again at Neville's Court, Trinity College.

If the enthusiasm in the streets on the arrival of Dr. Zamenhof had been astonishing, how can one describe the scene at the opening meeting which was held in the New Theatre at eight o'clock? The pen can only with great difficulty fulfil its task, for words fail that could make comprehensible to those unfortunate absentees the incomparable enthusiasm which prevailed at the unforgettable moment when the curtain rose, disclosing on the platform the beloved Doctor surrounded by his colleagues of more than thirty nationalities and from all parts of the globe. Everybody at once rose, and a tumult of cheers escaped the throats of the whole "house," which joyfully waved hats and handkerchiefs, while the modest author of Esperanto bowingly acknowledged the welcome. When something like silence had been obtained, a specially organised chorus of sixty-five Cambridge people, conducted by Mr. C. B. Rootham, organist of St. John's College, sang "La Espero."

The Mayor of Cambridge then rose and made a speech of welcome in Esperanto, saying that he had the greatest possible pleasure at meeting the members of the Congress and "the world famous Dr. Zamenhof." Alderman Stace alluded to the fame of the eminent inventor of the international language, which he said was a great blessing to humanity. In the name of the town authorities he heartily welcomed the delegates and hoped that the Congress would be a great success. The Mayoress, also speaking in excellent Esperanto, expressed her joy at the visit of Dr. Zamenhof and many of his followers, adding that she would do everything in her power to accelerate the movement.

Dr. Zamenhof, who was again greeted with fervent shouts, then gave his Presidential address.

Digitized by Google

PAROLO DE D-RO ZAMENHOF

ĈE LA MALFERMO DE LA

TRIA UNIVERSALA KONGRESO ESPERANTISTA

* * * *

Samideanoj!

En la momento de la malfermo de nia tria kongreso ni ne povas silenti pri la tro multaj amikoj, kiujn la Morto kaptis dum la pasinta jaro; vi ĉiuj memoras, ke tuj post la Geneva kongreso, ni sciiĝis pri la malfeliĉa morto de D-ro Lloyd, prezidanto de la Liverpoola Grupo. Ni perdis ankaŭ du eminentajn amikojn de nia afero, la gloran scienculon Berthelot kaj profesoron Michael Foster, kiu esperis nin akcepti en Kembridĝo. Fine, mortis nia plej kara samideano kaj amiko, kiu estis la animo de niaj ĝisnunaj kongresoj, la ĉefa motoro de nia lasta kongreso en Genevo, la fondinto, subteninto kaj inspirinto de nia konstanta kongresa komitato. Vi ĉiuj scias, pri kiu mi parolas. Nia neforgesebla amiko Javal plu ne ekzistas. Al vi, amikoj esperantistoj de ĉiuj landoj, kaj al vi, niaj estimataj gastoj, kiuj simpatias nian aferon, mi proponas, ke ni honoru la memoron de nia multemerita samideano kaj de ĉiuj mortintaj Esperantistoj per leviĝo de niaj seĝoj.

Samideanoj!

Antaŭ tri semajnoj finiĝis ĝuste dudek jaroj de la tago, kiam aperis publike la unua libro pri la lingvo Esperanto. En ĉiuj partoj de la mondo la Esperantistoj festis tiun tagon. Kiel fondinto de Esperanto, mi ricevis en tiu tago multajn gratulajn telegramojn kaj leterojn. Ĉar mi ne havas kancelarion, sed mi devas mem ĉion plenumi en miaj liberaj horoj, tiel oni facile komprenos, ke respondi ĉiujn ricevitajn esprimojn de amikeco estis por mi afero absolute ne ebla, kaj oni min facile pardonos. Mi uzas nun la bonan okazon, por esprimi mian plej sinceran dankon al ĉiuj, kiuj sendis al mi amikajn bondezirojn. La gratuloj apartenas kompreneble ne al mi persone, sed al la tuta batalantaro esperantista, kaj mi estas nur la centra punkto, en kiu kolektiĝis ĉiuj gratuloj, por resalti de tie al ĉiuj flankoj de la mondo, al ĉiuj lokoj, kie loĝas kaj laboras niaj senlacaj samideanoj. Kvazaŭ silente komisiita de la tuta esperantistaro, mi vokas al ĉiuj esperantistoj-batalantoj: mi vin gratulas! Mi kore vin gratulas, ke vi pacience eltenis en la daŭro de dudek jaroj, malgraŭ la multaj atakoj kaj malagrablajoj, kiuj al neniu el vi mankis. Mi kore vin gratulas pro tiuj rezultatoj, kiujn donis via energia kaj sindona dudek-jara laborado. Dudek jaroj da laborado por la esperantismo! kion tio signifas,—oni komprenos nur iam poste, kiam oni legos la detalan historion de la esperantismo. Kian grandegan gravecon havas niaj ĝisnunaj akiroj, tion oni ankaŭ ĝuste komprenos nur iam poste, kiam oni ekscios detale la historion de niaj unuaj jaroj, kiam la akiro de ĉiu nova Esperantisto estis ligita kun senfina laborado kaj oferado.

Multaj el vi konas la historion de la lastaj dek jaroj de la esperantismo, kiam la longe dormintaj semoj komencis doni la unuajn trunketojn; sed tre malmultaj el vi konas la historion de la *unuaj* dek jaroj, kiuj konsistis el senfina, ŝajne tute sensukcesa semado. La historio de la esperantismo iam rakontos al vi pri ĉiuj tiamaj semantoj.

Nun nia afero staras forte. La glacia tavolo da antaŭjuĝoj de la mondo estas rompita, kaj nia afero kreskas regule kaj senhalte. Ĉiu jaro potence pligrandigas niajn fortojn, kaj ni iras al nia celo jam kun plena trankvileco. Centoj da miloj da radikoj kaj radiketoj subtenas nian arbon, kiu jam ne timas la venton. La naturo, kiu longan tempon batalis *kontraŭ* ni, batalas nun *por* ni, ĉar tiu sama forto de inercio, kiu longan tempon terure malhelpis ĉiun nian paŝon, ĝi mem nun ŝovas nin antaŭen. Eĉ se ni volus nun halti, ni jam ne povus.

Mi transiras al la vera temo de mia hodiaŭa parolado. Mi volas paroli al vi hodiaŭ pri la esenco kaj celo de niaj kongresoj. Sed por eviti ĉian malkompreniĝon, mi tuj en la komenco atentigas vin, ke mia parolo ne estas io oficiala, ĝi prezentas simple mian personan opinion, kiun ĉiu el vi povas aprobi aŭ ne aprobi.

Ĉar ni decidis kunvenadi ĉiujare el ĉiuj landoj de la mondo kaj multaj el ni faras eĉ tre grandajn oferojn, por povi partopreni en niaj kongresoj, tial ni devas klarigi al ni, por *kio* ni kunvenas. Se ni konscios bone la esencon kaj celon de niaj kongresoj, tiam ni venados al ili kun ĉiam freŝa kaj neniam malfortiĝanta entuziasmo, kiel homoj, kiuj klare vidas antaŭ si

Digitized by Google

la belan celon, al kiu ĩli iras; sed se ni ne konscios la celon de niaj kongresoj, tiam ni baldaŭ tute malvarmiĝos por ili, kiel homoj, kiuj vagas sencele kaj kiujn tiu vagado baldaŭ lacigas kaj enuigas. Por kio do ni kunvenas? ĉu ni kunvenas por paroli pri esperantaj lingvaj demandoj? Ne! tiuj ĉi demandoj apartenas ne al la kongreso, sed ekskluzive al la Lingva Komitato, kaj por ili sufiĉus kongreso de komitatanoj. Ĉu ni kunvenas por ekzerciĝi en esperanta parolado? Por tio sola ni ne bezonas veturi al kongreso, ĉar en niaj hejmaj grupoj ni povas en la daŭro de la tuta jaro multe pli ekzerciĝi, ol en la kelkaj tagoj de la kongreso, kaj por la sola kelktaga ekzerciĝo en parolado neniu entreprenus grandajn vojaĝojn. Ĉu ni kunvenas por fari manifestacion kaj sekve propagandon? Jes, certe! Sed ĉar el cent kongresanoj almenaŭ naŭdek-naŭ havas de Esperanto nur *moralan* profiton, por ke do ni ĝin propagandas? Mi ne dubas, ke la plimulto el vi donos al ni nur unu respondon: ni faras manifestacion kaj propagandon por la esperantismo ne pro ia utilo, kiun ĉiu el ni persone povas havi de ĝi, sed pro tiu gravega signifo, kiun la esperantismo havas por la tuta *homaro*, pro tiu komunehoma celo, kiu nin, aktivajn Esperantistojn, altiris al Esperanto; ni kunvenas ĉiujare el ĉiuj partoj de la mondo, por havi la ĝojon vidi samideanojn, por premi al ili la manon, por varmigi en ni per reciproka renkontiĝo kaj kunvivo la amon kaj entuziasmon por la ideo, kiun la esperantismo en si enhavas. Kiel la antikvaj hebreoj tri fojojn ĉiujare kunvenadis en Jeruzalemo, por vigligadi en si la amon al la ideo monoteisma, tiel ni ĉiujare kunvenas en la ĉefurbo de Esperantujo, por vigligi en ni la amon al la ideo esperantisma. *Kaj tio ĉi estas la ĉefa esenco kaj la ĉefa celo de niaj kongresoj.*

Ĉar la mondo ĉiam komprenis, ke la esperantismo estas forte ligita kun certa interna ideo, kaj tre multaj personoj ne volis lerni kaj uzi Esperanton nur tial, ĉar ili ne volis esti rigardataj kiel partianoj de ia ideo, tial—por ne fortimigi de ni la grandajn amasojn,—ni estis devigitaj klarigi per la Bulonja deklaracio, ke la simpla esperantisteco, t. e. la uzado de la lingvo Esperanto, neniun devigas esti partiano de tiu aŭ alia ideo, ke ĉiu Esperantisto restas homo tute libera kaj unuj Esperantistoj ne respondas por la ideoj de aliaj Esperantistoj. Sed se la simpla praktika *esperantisteco*, t. e. la simpla lernado kaj uzado de Esperanto, neniun devigas aliĝi al ia ideo, tamen neniu povas dubi, ke ĉiujn, aŭ almenaŭ la grandegan plimulton de la personoj, kiuj *batalas* por Esperanto, ligas unu komuna ideo, kiu estas la tuta stimulo de ilia laborado. Ĉiu *privata* Esperantisto povas havi tiajn konvinkojn aŭ fari tiajn agojn, kiajn li volas, kaj ni ne respondas por liaj konvinkoj nek agoj, kiel li ne respondas por niaj. Li povas esti la plej granda egoisto, genta ŝovinisto, malamanto de homoj aŭ eĉ la plej malnobla krimulo, kaj se li nur uzas la lingvon Esperanto, ni ne povas malpermesi al li nomi sin esperantisto. Sed se li volas veni al esperantista *Kongreso*, aŭ se li volas aliĝi al ia alia institucio, kiu portas la verdan standardon, tiam la afero ŝanĝiĝas. Tiam la venas en landon, kiu havas siajn apartajn leĝojn, siajn apartajn morojn kaj principojn. En Esperantujo regas ne sole la *lingvo* Esperanto, sed ankaŭ la interna *ideo* de la esperantismo: en Esperantujo regas ne sole la oficiala ĝenerala esperantismo,—tie regas ankaŭ io alia, io ĝis nun ankoraŭ ne precize formulita, sed tre bone sentata de ĉiuj esperantujanoj—tie regas la *verda standardo!* Kio estas la verda standardo? Se por iu komercisto, kiu uzas Esperanton nur por vendi siajn komercaĵojn, aŭ por iu sportisto, kiu uzas Esperanton nur por amuziĝi, nia standardo estas simpla signo de nia lingvo, simpla interkonsentita dekoracio por niaj kongresoj kaj institucioj—ni, Esperantisto-batalantoj, certe vidas en nia standardo ion alian: ĝi estas por ni io sankta, ĝi estas la signo, sub kiu ni marŝas al nia paca batalado, ĝi estas la voĉo, kiu konstante memorigas al ni, ke ni laboras por Esperanto nur tial, ĉar ni esperas, ke pli aŭ malpli frue, eble post multaj jarcentoj.

Sur neŭtrala lingva fundamento,
Komprenante unu la alian,
La popoloj faros en konsento
Unu grandan rondon familian.

Ni konstante ripetadis, ke ni tute ni deziras nin enmiksi en la *internan* vivon de la gentoj, sed ni deziras nur krei legantan ponton *inter* la gentoj. La devizo de la ideaj Esperantistoj, neniam ĝis nun precize formulita, sed ĉiam klare sentata, estas: "*Ni deziras krei neutralan fundamenton, sur kiu la diversaj homaj gentoj povus pace kaj frate interkomunikiĝadi, ne altrudante al si reciproke siajn gentajn apartajnojn.*"

Tia, laŭ mia opinio, estas la devizo de la verda standardo, de tiu bela kaj majesta standardo, kiu kunvokas nin ĉiujare el ĉiuj partoj de la mondo en la nomo de la plej bela revo de la homaro.

Por formuli precize ĉiujn detalojn de la dirita devizo, ne venis ankoraŭ la tempo;

Digitized by Google

ili formuliĝos per si mem, iom post iom. per nia ĉiujara kunvenado kaj kunvivado, Mi volis nur atentigi vin, ke niaj kongresoj, faratai sub la signo de la verda standardo estas ne sole kongresoj de la *lingvo* Esperanto, sed ankaŭ de la interna ideo de la esperantismo. Sekve ĉiu temo, en kiu ni sentas la spiriton de la verda standardo, ĉio kio kondukas al rompado de la muroj inter la gentoj, apartenas al nia kongreso. Vi ofte aŭdis pri la *neŭtraleco* de niaj kongresoj. Jes, neŭtraleco estas la ĉefa principo de niaj kongresoj; sed oni devas ĝuste kompreni la sencon de tiu ĉi neŭtraleco. Neŭtraleco ekkistas en *ĉiuj* internaciaj kongresoj; sed dum tie la neŭtraleco estas simple afero de *takto*, ĉe ni ĝi estas la ĉefa principo, ĉe ni la neŭtraleco, aŭ pli ĝuste la neŭtraligo de la intergentaj rilatoj estas la tuta enhavo, la tuta celo de niaj laboroj. Tial mi neniam devas paroli en niaj kongresoj pri aferoj speciale politikaj kiuj apartenas al la diplomatoj, aŭ pri aferoj speciale religiaj, kiuj apartenas al la ekkleziuloj kaj filozofoj,—ĉar la verda standardo malpermesas al ni fari ion, kio povus ofendi tiun aŭ alian genton aŭ religian grupon; sed ĉio, kio, neniun ofendante, povas krei pacan *ponton* inter la popoloj, tio ne sole ne devas esti timeme evitata en niaj kongresoj, sed kontraŭe, ĝi devas esti ĝuste la *esenco* de niaj kongresoj, ĉar ĝi apartenas al la verda standardo. Se ni memoros pri la postuloj de la verda standardo, tiam ni ne timos plu paroli kaj agi, tiam ni irados al nia celo konscie kaj kuraĝe kaj niaj kongresoj fariĝos kun ĉiu jaro pli interesaj kaj pli gravaj por la mondo. La verda stelo ĉesos esti malkuraĝa signo de silento, ĝi fariĝos signo de laboro. Ĉio, kio kondukas al rompado de la muroj inter la gentoj, apartenas al nia kongreso. Vastaj kaj grandaj estas la rilatoj inter la gentoj kaj nacioj, kaj vastaj kaj multenombraj estas la temoj, kiujn ni devos pridiskutadi. Tiel ekzemple, havante nenian intencon enmiksi sin en ian specialan sistemon pri tiu aŭ alia temo, oni povas proponi al niaj kongresoj internaciajn sistemojn por la oportuneco kaj neŭtraleco de la rilatoj internaciaj, kiel ekzemple internacian monsistemon, horsistemon, kalendaron, k. t. p., kaj tiam ni povos esplori, ĉu la propono estas bona aŭ ne, sed ni ne devas diri, ke la diskutado pri tiuj projektoj estas kontraŭa al nia programo. Oni eble ankaŭ proponos al ni la aranĝon de kelkaj festoj intergentaj, kiuj ekzistus paralele kun la specialaj festoj de ĉia gento kaj eklezio kaj servus por frate ligi inter si la popolojn; oni proponos ankaŭ aliajn similajn aferojn. Ne venis ankoraŭ la tempo, por paroli pri ĉio detale, tial pardonu min, ke mi nur aludas per kelkaj vortetoj tion, pri kio mi volus multe, tre multe paroli kun vi; sed ĉiam pli kaj pli, komencante de aferoj bagatelaj kaj transirante al aferoj plej gravaj, komencante de aferoj pure materialaj kaj transirante al ĉiuj flankoj de la homa spirito kaj moralo, oni proponados al ni diversajn rimedojn, kiuj servas al la fratigado de la homoj kaj al la rompado de la muroj inter la gentoj—kaj ĉion tion ĉi ni povos prijuĝi, akcepti aŭ ne akcepti, sed ni neniam devos ĝin blinde forjeti antaŭe. Ĉar ĉio, kio servas al la fratigado de la gentoj kaj al la rompado de la malamikaj muroj inter la popoloj—se ĝi nur ne enmiksas sin en la internan vivon de la gentoj—apartenas al la verda standardo.

Karaj amikoj!

Mi klarigis al vi, kio—laŭ mia opinio—devas esti la celado de niaj kongresoj. Dum ĉiu privata Esperantisto povas kontentiĝi per tio, ke li uzas la lingvon Esperanto, niaj kongresoj—laŭ mia opinio—devas labori ne sole por la lingvo, sed ankaŭ por la interna ideo de la esperantismo. Mi ripetas, ke tio ĉi estas mia privata opinio, kiun mi tute ne volas proponi al vi kiel ian oficialan programon por niaj kongresoj. Nia kongreso devas esti simple kongreso de Esperantistoj, kaj kondiĉe ke nia programo estu preparita laŭ la kongresa regularo, ĝi devas resti tute libera kaj konformiĝi ĉiufoje al la opinioj kaj deziroj de la plimulto de la kongresanoj. Sed ĉu vi aprobos mian opinion aŭ ne, ĉu vi volos labori laŭ la postuloj de la verda standardo aŭ ne—mi ne dubas, ke en la profundeco de viaj koroj vi ĉiuj *sentas* la verdan standardon, vi ĉiuj sentas, ke ĝi estas io pli, ol simpla signo de lingvo. Kaj ju pli ni partoprenados en niaj ĉiujaraj kongresoj, des pli ni interfratiĝos kaj des pli la principoj de la verda standardo penetros en nian animon. Multaj personoj aliĝas al la esperantismo pro simpla scivoleco, pro sporto, aŭ eble eĉ pro atendata profito; sed de la momento, kiam ili faras la unuan viziton en Esperantujo, ili malgraŭ sia propra volo ĉiam pli kaj pli entiriĝas kaj submetiĝas al la leĝoj de tiu lando. Iom post iom Esperantujo fariĝos edukejo de la estonta interfratigita homaro, kaj en tio ĉi konsistos la plej gravaj meritoj de niaj kongresoj.

Vivu Esperanto, sed antaŭ ĉio vivu la celo kaj la interna ideo de la esperantismo, vivo la frateco de la popoloj, vivu ĉio, kio rompas la murojn inter la gentoj, vivu, kresku kaj floru la verda standardo!

Digitized by Google

Ĝe la finiĝo de tiu belega kaj kuraĝiga parolado la ĉeestantaro laŭte kaj fervore longe aplaŭdis.

Tiam leviĝis la multaj reprezentantoj de diversaj nacioj kunigitaj sur la estrado unu post la alia ili salutis la Kongreson je la nomo de la landoj de ili reprezentataj. Iliaj paroloj estis senescepte plenaj de espero kaj entuziasmo kaj ĉiuj esprimis la certigon de ilia nevenkebla intenco daŭrigi la laboron konstante pro la amata lingvo. Estus neeble, citi la multajn paroladojn, sed sekvas listo de la delegitoj, kiuj parolis en tiu neforgesebla vespero:—

At the end of this fine and encouraging speech the whole audience loudly and repeatedly applauded.

Then one after another the representatives of many nations sitting together on the platform arose and greeted the Congress in the name of the country they represented. Their words were, without exception, full of hope and enthusiasm, and all expressed the assurance of their unconquerable intention to continue the work for the beloved language without rest. It would be impossible to quote the numerous speeches, but the following is a list of the delegates who spoke on that memorable evening:

Tuniso, S-ro Gelula; *Svisujo*, S-ro A. Waltisbuhl, *Svedujo*, S-ro P. Ahlberg; *Siberio*, S-ro R. Frenkel; *Rusujo*, S-ro N. P. Evstifeieff; *Polujo*, S-ro K. Bein (Kabe); *Venezuelo*, S-ro Hector Volcan (knabo 13½ jara); *Urugvajo*, S-ro Muños; *Malto*, S-ro D. H. Lambert; *Unuigitaj Ŝtatoj de Ameriko*, Profesoro F. B. Viles; *Italujo*, S-ino Junck; *Islando*, S-ro Thorsteinsson; *Irlando*, S-ro E. E. Fournier d'Albe; *Holando*, S-ro Uitterdick; *Katalunujo*, S-r Pujula y Valles; *Hispanujo*, Pastro Guinart (kiu esprimis la deziron ke en Hispanujo okazu la sekvanta Kongreso); *Gibraltaro*, S-ro C. J. Edwards; *Germanujo*, D-ro Mybs; *Francujo, kaj Brazilo*, Markizo L. de Beaufront; *Danujo*, S-ro Boebel; *Anglujo*, S-ro J. Rhodes; *Skotlando*, S-ro J. M. Warden; *Belgujo*, S-roj Van de Bieste kaj Blanjean; *Aŭstrujo*, S-ro O. Simon; *Bohemujo*, S-ro T. Cejka; *Kanado*, S-ro A. P. Beauchemin.

THE THIRD CONGRESS

PRESS NOTICES

"One universal, world-wide language will come inevitably. The progress of civilization, which has brought us such perfect international communication, demands it, seeing that the ultimate purpose of this bringing together of nations is frustrated so long as there is a babel of tongues."

This statement was made to the special correspondent of the *Daily Mail* by a devoted Esperantist—one of the 2,000 followers of Dr. Zamenhof, who have journeyed to Cambridge from twenty-five different countries to take part in the third international congress.

Dr. Zamenhof, the inventor of Esperanto, is, of course, the hero of the hour in Cambridge.

On Monday he was received in state by the Mayor of Cambridge, who greeted him in excellent Esperanto; representatives of Cambridge University did him honour; the railway platform was crowded with distinguished men; bands played, and green Esperanto flags waved; and above all were to be heard the cheers of his faithful adherents, nearly two thousand Esperantists, who had travelled from all the corners of the earth to see their hero and to shake his hand.

"Inevitablemente vendrá una lengua universal. El progreso de civilización, que nos ha traido tan perfecta comunicación internacional, lo demanda, viendo que su último esfuerzo para unir las naciones será frustrado mientras exista una babel de lenguas."

Esta declaración fué hecha al corresponsal especial del *Daily Mail* por un entusiasta esperantisto uno de los 2,000 acompañantes del Dr. Zamenhof que fueron á Cambridge de 25 paises diferentes á tomar parte en el tercer Congreso internacional.

El Dr. Zamenhof, el inventor del Esperanto, es, por supuesto, el héroe del día en Cambridge.

El lunes fué recibido con pompa por el Alcalde de Cambridge quien le felicitó en excelente Esperanto; representantes de la Universidad de Cambridge le hicieron honores; el anden de la estación del ferrocarril estaba invadido por hombres distinguidos; sonaban las bandas, y ondeaba la bandera verde del Esperanto, y sobre todo, se oían las vivas de sus fieles partidarios, cerca de 2,000 esperantistas, los cuales habían llegado de todos los rincones de la tierra para ver á su héroe y estrechar su mano.

Digitized by Google

CAMBRIDGE BESIEGED BY COSMOPOLITAN CROWD.

Cambridge will not soon forget about Esperanto. The town already is literally besieged with Congressists, and the green star—the badge of the Esperantists—is everywhere in evidence. In the shop windows, on the flags flying from many buildings, and in the buttonholes of the crowds of foreign-looking individuals one meets at every step this emblem of hope is to be seen.

SERVICE IN ST. MARY'S CHURCH, CAMBRIDGE.

The building, which seats about a thousand persons, was quite crowded when the venerable-looking pastor, the Rev. R. Cyprian Rust, opened the service. From beginning to end not a word was spoken save in Esperanto, and very strange indeed did the old familiar psalms and prayers sound in the new tongue. It was impossible not to be impressed as one thought of the representatives of so many nations and creeds coming together to worship their Maker in a language which all could understand. One result of this service was seen in the afternoon at a meeting held in the Guildhall of all those interested in the translation of the Bible into Esperanto. On the motion of M. Privat, of Geneva, a Provisional Committee consisting of Abbé Peltier, Belgium; Pastor Schneeberger, Lausanne; and the Rev. R. Cyprian Rust was formed, with powers to add to its number and arrange for the commencement of the work; and then Mr. N. P. Evstifeieff, a Russian, rose and amidst great applause said the first Divine service conducted wholly in Esperanto had made such an impression upon him that he would gladly do what he could to assist the translators by bearing the expense of a monthly paper in which provisional translations could be published and discussed and debatable points considered.

WELCOMING DR. ZAMENHOF.

Many students of Esperanto saw Dr. Zamenhof, the inventor of the language, for the first time this afternoon, and the Doctor's well-known modesty must have been severely tried by the great outburst of enthusiasm which greeted him as he drove through the streets. A visitor to Cambridge might have been pardoned for thinking that a Royal visit was imminent, for the station and market-place were gaily

CAMBRIDGE SITIADO POR UNA MULTITUD COSMOPOLITA

Cambridge no olvidará fácilmente el "Esperanto." La ciudad está ya literalmente sitiada por los Congresistas, y la estrella verde, la divisa de los Esperantistas—se muestra por doquier—En los escaparates de las tiendas, en las banderas ondeando en muchos edificios, y en las rosetas de las solapas de los grupos de gentes de aspecto extranjero que se encuentra á cada paso, se vé este emblema de esperanza.

SERVICIOS DIVINOS EN LA IGLESIA DE STA. MARIA, CAMBRIDGE

Este edificio que tiene asientos para un millar de personas, estaba atestado cuando un pastor de aspecto venerable, el Rev. R. Cyprian Rust, comenzó los servicios divinos. Desde el principio al fin ni una palabra fué hablada más que en Esperanto, y los salmos y oraciones, de tan antiguo familiares, sonaban de forma extraña en la nueva lengua. Era imposible no impresionarse al ver á los representantes de tantas naciones y creencias reunirse para adorar al Sumo Hacedor en un idioma que todos podían entender. El resultado de estas ceremonias se vió en la tarde del mitin, que tuvo lugar en el "Guildhall," de todos aquellos interesados en la traducción de la Biblia al Esperanto. Debido á la moción de M. Privant, de Ginebra, se formó un Comité Provisional compuesto del Abate Peltier, Bélgica; Pastor Schneeberger, Lausanne; y el Rev. R. Cyprian Rust, con poderes para ayudar á sus miembros y acordar los principios del trabajo; y después Mr. N. P. Evstifeieff, ruso, se levantó, y en medio de grandes aplausos dijo que el primer servicio Divino rezado enteramente en Esperanto, había hecho tal impresión sobre él, que con alegría haría cuanto pudiese para ayudar á los traductores, costeando los gastos de un periódico mensual, en el que provisionalmente, se podrían publicar las traducciones, discutir y debatir los puntos salientes

BIENVENIDA AL DR. ZAMENHOF

Muchos estudiantes de Esperanto, vieron esta tarde por primera vez al Dr. Zamenhof, inventor de la lengua, cuya bien conocida modestia ha debido ser severamente probada por el gran entusiasmo con que se le aclamaba cuando iba en coche por las calles. Un visitante de Cambridge pudo ser perdonado si pensó que una visita Real era inminente, porque la estación y la plaza del mercado estaban lujosamente

Digitized by Google

decorated, and lining the streets between the two places were continuous rows of sightseers. At the station Dr. Zamenhof was welcomed by the Mayor, Alderman Stace, the members of the Corporation in their official robes, and a number of eminent Esperantists, and drove with them, escorted by a squadron of the Legion of Frontiermen, to Fitzwilliam Museum, where a reception was held by the Vice-Chancellor of the University. Thither the Esperantists flocked to shake hands with "La Kara Majestro" and his good lady, and there was a most touching incident as several blind Congressists of different nationalities were led forward and introduced to the man who had done so much to lighten their darkness.

OFFICIAL OPENING.

This evening the official opening meeting of the Congress took place in the New Theatre, which was packed from floor to ceiling with nearly 2000 Esperantists. Dr. Zamenhof received a great ovation when he appeared on the platform, accompanied by the Mayor and Mayoress; Pastor Schneeberger, Geneva; Colonel Pollen, London; Mr. H. Bolingbroke Mudie, Secretary of the Congress; and a host of notabilities. The Mayor, speaking in Esperanto, welcomed the Congressists, as did also the Mayoress in a few sentences of excellent Esperanto. Dr. Pollen, on behalf of the British Esperantists, then presented to Dr. Zamenhof a splendid blazon flag to be used at future Congresses. Dr. Zamenhof, amid vociferous applause, rose to deliver his address. He said the fact that the Congress was meeting in a University town of Great Britain had great significance, for the opponents of Esperanto had always said that the English speaking people would never join in the movement, as it would be detrimental to their own language, which aimed at becoming international. Yet the Congress itself showed how these people had erred. Since last year many friends of the cause had passed away, notably the famous scientist Berthilot, Professor Sir Michael Foster, who was to have been one of the leading figures of the present Congress, and, above all, Dr. Javal, known throughout the world as an ophthalmist. An impressive scene followed as the whole audience rose from their seats to pay silent tribute to the memory of those who had passed away. Dr. Zamenhof then

decoradas y llenando las calles entre los dos sitios había contínuos grupos de curiosos. En la estación, el Dr. Zamenhof recibió la bienvenida del Alcalde, Alderman Stace, los miembros de la Corporación con sus uniformes de gala y un sinnúmero de eminentes esperantistas, y fué en coche con ellos, escoltados por un escuadrón de la Legión de Frontiermen, hasta el Museo de Fitzwilliam, donde tuvo lugar una recepción dada por el Vice-Canciller de la Univesidad. Aquí se congregaron los esperantistas para aplaudir á "La Kara Majestro" y su buena señora, y allí ocurrió el emocionante incidente de que varios ciegos congresistas de diferentes nacionalidades fueron conducidos y presentados al hombre que tanto había hecho para iluminar su oscuridad.

APERTURA OFICIAL

Esta noche la apertura oficial del Congreso tuvo lugar en el Teatro Nuevo, el cual estaba atestado desde el pavimento hasta el techo con cerca de 2,000 esperantistas. El Dr. Zamenhof recibió una gran ovación cuando apareció en el escenario acompañado por el Alcalde y consejales; Pastor Schneeberger, Ginebra, Coronel Pollen, London; Mr. H. Bolingbroke Mudie, Secretario del Congreso, y una hueste de notabilidades. El Alcalde hablando en Esperanto, dió la bienvenida á los Congresistas, y lo mismo hizo la Alcaldesa en unas pocas sentencias en excelente Esperanto. El Dr. Pollen en representación de los esperantistas ingleses presentó al Dr. Zamenhof una hermosa bandera para que sea usada en el próximo Congreso. El Dr. Zamenhof, en medio de delirantes aplausos, se levantó á pronunciar su discurso. Dijo que el hecho de que el Congreso se reuniera en una ciudad universitaria de la Gran Bretaña, tenía gran significación, porque los adversarios del Esperanto habían dicho siempre que el pueblo que habla inglés, nunca secundaría el movimiento, porque sería un detrimento de su propio lenguaje, que aspira á ser internacional. Ahora el Congreso por sí solo ha demostrado cuanto había errado esta gente. Desde el año pasado muchos amigos de la causa han fallecido, destacándose el famoso científico Berthilot, Profesor Sir Michael Foster, que debía ser una de las figuras principales del presente Congreso, y sobre todos, el Dr. Javal, conocido en todo el mundo Oftalmólogo. Una conmovedora excena siguió cuando todo el auditorio en pleno se levantó de sus asientos para rendir silencioso tributo á la memoria de aquellos que habían muerto. El Dr. Zamenhof,

Digitized by Google

proceeded to speak of the principal object of the Congress, which was to make a demonstration and to push forward propaganda. But, as 99 out of every 100 Esperantists received from the language only moral profit, why should they do propaganda work? Because of the mighty signification which Esperanto has for the whole of mankind. Because, said the Doctor, we wish to create a new era in which the various races of mankind can peacefully and fraternally mingle without the intrusion of racial differences. A remarkable scene followed as the representatives of over a score of different nations rose to salute the Congress.—*Dundee Advertiser*, Aug. 13, 1907.

después pasó á hablar del principal objeto del Congreso, que es hacer una demostración y activar la propaganda. Pero como el 99 % de los esperantistas reciben solamente un beneficio moral del lenguaje, porque han de hacer trabajos de propaganda? Por que el poder y significación significación del Esperanto es para todo el género humano. Porque ha dicho el Doctor deseamos crear una nueva era en la cual los varios pueblos del género humano, puedan pacífica y fraternalmente mezclarse sin la intrusión de diferencias de razas. Una escena notable siguió cuando los representantes de las diferentes naciones se levantaron á saludar al Congreso.—*Dundee Advertiser*, August 13, 1907.

Of the interesting spectacle presented by these 1,700 men and women from all parts of the world, some of whom had traveled 12,000 miles "because they believe in Esperanto," the London *Evening Standard* says:

"Here was a stately elderly gentleman in the crimson gown of a doctor of divinity; here a smart little Belgian officer in tunic and shako; here a naval captain, in dark blue and gold; here a distinguished savant who occupies a chair in the Académie Francaise, in his braided official livery, with crosses and medals all over the gold palm-leaves on his breast; here a lady graduate, wearing her academical robes, with the mortar board resting lightly on her golden hair; here a keen-faced Austrian cavalryman, with sword and spurs clanking as he walked; here a group of light-hearted undergraduates, good-looking boys in flannels and blazers, hatless, of course, as is the manner of the young Cantab.; and then, if you wanted a contrast, you could turn to some students from a German university, stout youths, bearing strange insignia, not bareheaded they, but adorned with baggy black velvet caps that hung nearly down to their shoulders.

"An odd mixture of many types assuredly. There are grim old men, Slavonic or Teutonic, with shaggy gray locks, deep-lined faces, and eyes dim from much peering into books and crucibles. Some are making history in their libraries and laboratories, some have made it elsewhere. Here is one who has waved the red flag on a barricade, and shrunk in a doorway while the dragoons were rattling down the street with drawn swords, thirsting for revolutionary blood; now in his old age he dreams of the Brotherhood of the Peoples, with a universal language to help it. There are short, brisk young men, spectacled, imperfectly shaved, but alive with intelligence and vivacity; and dark, good-looking, olive-complexioned young fellows from the South or the South-east, polite and dignified. And the ladies—they, too, differ a good deal; bright-eyed, alert, little Frenchwomen, chattering in Esperanto to tall English girls, who somehow seem much more voluble in the new language than in their own. It is one of the odd things about Esperanto that it seems to make everybody unbend. I suppose there is a kind of freemasonry, a consciousness of being linked together in a little community shut off from the general babel of an uncomprehending world. People who have never met before talk together in Esperanto and are friends in five minutes. Is is the most cheerful congress I ever attended. Everybody is gay and animated, even those to whom Esperanto is not merely a language, but an idea, the dreamers with a far-away look in their eyes who hope that by its means the unity of man will at length be consummated. Of these is Dr. Zamenhof himself, the clever little Polish oculist who has invented the new grammar and vocabulary."

The attitude of the English press toward Mr. Zamenhof's attempt at universal secondary language is in the main not less friendly than was Cambridge itself, altho here and there a note of ridicule is sounded, and a few papers, like *The Daily Telegraph*, do not conceal their jealous fear lest Esperanto should lessen the chances of English becoming an international language.

Digitized by Google

AN INTERNATIONAL LANGUAGE

ESPERANTO, THE TONGUE WITHOUT AN EXCEPTION.

One of the most striking examples of openmindedness where few would expect it is the hospitality which Cambridge University offers to the Esperanto Congress. The old buildings so long associated with Greek and Latin scholarship have this week witnessed discussions about, and discussions in, the newest of tongues, the language without exceptions and without difficulties—the language not evolved naturally and gradually by hundreds of thousands of speakers, from generation to generation, two or three thousand years ago, but invented artificially and almost suddenly by one man—a Russian doctor—some twenty years ago.

This language, so easy to learn, so pleasant to hear, is not meant to be a substitute for any ancient or modern language: it is meant to be "a second language for all." Though it will doubtless see not a few changes for the better during its lifetime, yet, even as it is to-day, it would be almost impossible to think of a better international tongue.

SIMPLICITY AND ADAPTABILITY.

Its chief merits are its simplicity and its adaptability.

For instance, suppose one wished to translate into Esperanto the diet which excludes flesh-foods. He would take the words for "without" (*sen*) and "flesh-food" or "meat" (*viand*), and form a compound word *senviand*. From this word he would make an adjective *senvianda* "meatless"—surely a far less misleading word than "vegetarian" or "fruitarian." The diet itself—a substantive—would be *senviando* or *senviandeco* (an abstract substantive). The follower of the diet would be *senviandano*.

A GUIDE TO OTHER TONGUES.

Another merit, besides the simplicity and the adaptability, is this: that, while Esperanto is not intended to take the place of any living or dead language, it serves as an excellent introduction to many living and dead languages—English, French, Italian, Spanish, Greek, Latin, etc. German seems to me the language least easily traced in Esperanto, but, as the Germans are very willing to learn other languages, this is as it should be!

I feel quite sure that if boys and girls at school were taught Esperanto they would get over that shyness for speaking a non-English tongue which characterises most of us Anglo-Saxon adults, and would also find their French and Latin ever so much easier. We cannot begin too early to prevent or cure that expensive disease of ours, our narrowness or *insularitis*. Esperanto is likely to be a very powerful means of breaking down some of our most unreasonable Anglo-Saxon prejudices.

I am sure that the language will be very useful: how readily that goes into Esperanto—*mi estas certa ke la lingvo estos tre utila*. What a relief to have *estas* as the present, *estos* as the future, *estis* as the past, whatever the person. What a relief to be able to say *skribas*, *skribos*, *skribis* for the present, future, and past respectively, whether the writer be I, you, he, she, it, we, you (plural), or they—*mi*, *ci* or *vi*, *li*, *si* (prounounced she), *gi*, *ni*, *vi*, *ili*! What a relief to be rid of genders! To have all prepositions governing the same case, which, indeed, serves as all the cases except the accusative!

ECONOMY IN WORDS.

Another great blessing is the prefix *mal*, which means something like our *un*, or, rather, denotes the opposite of the idea which follows it. Instead of having to learn two words, one for "to shut," the other for "to open," we learn only one word, *fermi* "to shut"; "to open" is *malfermi;* "poor" is *malrica*.

No wonder that the Esperantists number among their thousands people of all countries and all classes.

The language seems likely to lend itself peculiarly to songs. In the concert of the future I expect there will always be in every country at least one Esperanto song.

We may also look forward to Esperanto plays at theatres. I know that there is no country whose language is nearly so easy, and I believe that there are enough Esperantists living in London to make a really good piece in Esperanto a financial success.

I have found plenty of people who make excuses for not learning Esperanto—who say that it is a great nuisance to learn another language; that they do not care to speak any language except English—they are too shy; that English is good enough, and is the only international language of the future (the French and Germans will have a word to say to this); that there are not enough Esperantists abroad to make it worth while; and so on. But I have found no one who regrets having learnt Esperanto as so many regret having learnt Greek and even Latin.—*Eustace Miles in the Overseas Edition of Daily Mail.*

Digitized by Google

Parolo de D-ro Zamenhof

EN LA GUILDHALL, URBO LONDONO

La 21an de Aŭgusto, 1907

Prizidis: Sir T. Vezey Strong, Ĉefburĝo

ESTIMATA REPREZENTANTO DE LA URBO LONDONO, *karaj samideanoj.*—Estas al mi tre agrable, ke mi havas nun la okazon saluti la Britan popolon en ĝia granda ĉefurbo. Ni venis el Kembriĝo, kie niaj Britaj samideanoj kun la plej granda laboremeco kaj gastameco preparis por ni belegan feston; ne sole niaj samideanoj, sed ankaŭ la ankoraŭ ne esperantigita urbo faris ĉion, kion ili povis, por ke ni, esperantistoj, elportu el la urbo la plej bonan rememoron. Tial nun miaj unuaj vortoj estas sincera danko por la gastameco, kiun ni ĝuis. Jam la duan fojon ni ĝuas la Britan gastamecon, ĉar certe ja neniu el ni forgesis, kiel amike ni estis akceptitaj en la Britaj urboj Folkestone kaj Dovero antaŭ du jaroj, en la tempo de la Bulonja kongreso.

La ĉambrego, en kiu ni nun troviĝas, havis jam multe da tre gravaj kunvenoj, kaj tie ĉi estis akceptitaj jam multe da tre gravaj gastoj. Nun tiu ĉi sama ĉambrego akceptas la ĉiulandajn reprezentantojn de la mondo esperantista. Kiuj estas tiuj novaj gastoj? Kio estas la afero, kiun ili reprezentas? La esperantismo celas la reciprokan sinkomprenadon kaj konsekvence ankaŭ estimon kaj amon inter ĉiuj gentoj kaj nacioj. Sed tiu celado estas ofte malbone komentariata, kaj sub la influo de agitado de diversaj niaj malamikoj oni ofte kulpigas nin pri celoj, kiujn ni neniam havis. Mi parolos ĉi tie pri du kulpigoj, kiujn ni ofte aŭdas. De diversaj malkontentuloj ni ofte aŭdas, ke la demando de lingvo internacia devas esti solvata en alia, pli bona maniero, sed ke ni estas obstinuloj, kiuj volas *nur* Esperanton.

Multajn fojojn mi repetis, kaj en Bulonjo mi tion ĉi proklamis per oficiala deklaracio, ke la esperantismo celas nur al tio, ke ia taŭga kaj vivipova komprenilo inter la popoloj *ekzistu*, sed ke la *formo* de tiu komprenilo estas por ni—aŭ almenaŭ por mi persone—tute indiferenta; ke se, anstataŭ fari konstantajn kaj sen finajn eksperimentojn kaj teorian rezonadon, ni decidis elekti la pretan kaj elprovitan lingvon Esperanto kaj labori

Speech of Dr. Zamenhof

IN THE GUILDHALL, CITY OF LONDON

21st August, 1907

Chairman: Alderman Sir T. Vezey Strong

ESTEEMED REPRESENTATIVE OF THE CITY OF LONDON, *karaj samideanoj.* It is a great pleasure for me to have now the opportunity of greeting the British people in their great metropolis. We have come from Cambridge, where our British *samideanoj* with the greatest industry and hospitality prepared for us a splendid festival; and not our *samideanoj* only, but also the town, not yet converted to Esperanto, did all it could to enable us, Esperantists, to carry away from it the best of remembrances. Therefore on this occasion my first words are of sincere thanks for the hospitality which we enjoyed. This is indeed the second time that we have enjoyed British hospitality, for I am certain that not one of us has forgotten in what a friendly manner we were entertained in the British towns of Folkestone and Dover two years ago at the time of the Boulogne Congress.

The hall in which we are now assembled has already been the scene of many highly important meetings, and many eminent men have been received as guests within its walls. Now this same hall receives from every land the representatives of the Esperanto world. Who are these new guests? What is the cause which they represent? The object of Esperantism is mutual intercomprehension and, consequently, also esteem and love between all peoples and nations. But this aim is often unfairly commented upon, and, under the influence of the agitation of various enemies of ours, we are often accused of aims which we have never entertained. I will speak here of two accusations which I often hear. From various malcontents I frequently hear that the international language question is to be solved in another, much better manner, but that we are obstinate folk, who will have *nothing but* Esperanto.

Many times I have repeated, and in Boulogne I proclaimed it by an official declaration, that the object of Esperantism is simply that some fit and vital means by which the peoples may understand one another *should exist* but that the *form* of that means is for us—at least for me personally—quite a matter of indifference; that if, instead of making continual and endless experiments and reasoning theoretically, we have decided to choose the ready and thoroughly tested language Esperanto, and

Digitized by Google

speciale kaj ekskluzive por ĝi kaj fikis por ĝi netuŝeblan fundamenton—ni faris tion ĉi ne ĉar al ni plaĉas speciale Zamenhof kaj lia verko kaj ne tial, ke li volas esti ia papo, kiel mensoge kredigas diversaj niaj kontraŭuloj—sed nur tial, ke la esploro kaj sperto montris al ni, ke tia maniero de agado estas la sola, kiu plej certe alkondukos nin al nia celo. Ekzistas personoj, kiuj penante deklini nin de nia vojo, havas la plej bonan kaj plej honestan intencon; ili estas tre sindonaj al nia afero, sed ili pensas, ke se ni faros tiujn plibonigojn, kiujn ĉiu el ili proponas, nia afero iros multe plibone. Pri tiuj personoj ni estas konvinkitaj, ke pli aŭ malpli frue ili komprenos sian eraron; ili komprenos, kiel danĝeraj estas iliaj proponoj en la nuna tempo, kiam ni antaŭ ĉio—bezonas plej severan unuecon, kaj ili pacience laboros kun ni laŭ la voj' elektita ĝis tiu tempo, kiam la estonteco de nia afero estos absolute ekster danĝero. Sed ekzistas aliaj · personoj, kiuj laboras simple por detrui; al tiuj sinjoroj, kiujn nia bele elkreskinta arbo ne lasas dormi kaj kiuj per ĉiuj fortoj penas ĝin subfosi, ni vokas: se vi havas alian vojon, kiu povas nin konduki al nia celo pli bone kaj *pli certe*, montru ĝin al ni, kaj ni ĝin sekvos. Sed vi scias, ke vi proponas ne ion pretan kaj certan, sed nur supozojn kaj teoriain opinioin; vi scias, ke la akcepto de via tre duba kaj baldaŭ siavice kritikota plibonajo ruinigus la laboron de dudekjara disciplina kaj sukcesa laborado de miloj da personoj kaj nenion kreus anstataŭ ĝi; vi scias, ke se ni dekliniĝus de nia disciplina vojo kaj lasus fali Esperanton, tiam la konfido de la mondo por la ideo mondolingva, konfido fine akirita post centoj kaj miloj da faroj de nekredado, pereus por ĉiam kaj jam neniam povus esti reakirita; vi ĉion scias, kaj tamen vi per ĉiuj fortoj penas senkreditigi nin en la okuloj de la mondo..... Bone, daŭrigu do vian Herostratan laboradon, kaj ni iros trankvile nian vojon.

La dua kulpigo, kiun ni ofte devas aŭdi, estas tio, ke ni esperantistoj estas malbonaj patriotoj. Ĉar tiuj esperantistoj, kiuj traktas la esperantismon kiel ideon, predikas reciprokan justecon kaj fratecon inter la popoloj kaj ĉar laŭ la opinio de la gentaj ŝovinistoj patriotismo konsistas en malamo kontraŭ ĉio, kio ne estas nia, tial, ni laŭ ilia opinio estas malbonaj patriotoj, kaj ili diras, ke la esperantistoj ne amas sian patrujon. Kon-

have worked specially and exclusively for it, and have fixed for it an unalterable foundation—we did it not because we had any special liking for Zamenhof and his work, not because he wished to be a Pope, as several of our opponents have falsely suggested—but only because investigation and experience have proved to us that this method is the only one which will with certainty conduct us to our aim. There are people who, in seeking to divert us from our path, have the best and most honourable of intentions; they are very devoted to our cause, but they think that if we make the improvements which each one of them proposes, our affair will go much better. With regard to such people, we are convinced that sooner or later they will understand their mistake; they will understand how dangerous their proposals are the present time, when we need above all the strictest unity, and they will patiently work with us in the chosen path until the future of our cause is absolutely assured. But there are other people who are working simply to destroy; to those gentlemen whom our finely grown tree will not let sleep, and who, with all their strength, endeavour to undermine it, we appeal: if you have another way which will lead us to our object better and with *more certainty*, show it to us, and we will follow it. But you know that you are not proposing anything ready and sure, but only suppositions and theoretic opinions; you know that the acceptance of your very doubtful improvements, soon in their turn to be criticised, would bring to ruin the work of twenty years' ordered and successful effort on the part of thousands of persons; and would create nothing in place of it; you know, that if we should step aside from our ordered path and let Esperanto fall, then the world's confidence in the idea of a world-language, a confidence acquired at last after hundreds and thousands of years of disbelief, would perish for ever, and could never again be recovered; you know all this, and yet you try with all your might to discredit us in the eyes of the world. Well, continue then your labour of Herostratus, and we will go calmly on our way.

The second accusation which we often have to hear is that we Esperantists are bad patriots. Because those Esperantists who treat Esperantism as an idea, preach mutual justice and fraternity among the peoples, and because in the opinion of national Chauvinists patriotism consists in hatred towards all which is not ours, therefore according to them we are bad patriots, and they say that Esperantists do not love their fatherland. Against this false, base, lying,

Digitized by Google

traŭ tiu ĉi mensoga, malnobla kaj kalumnia kulpigo ni protestas plej energie, ni protestas per ĉiuj, fibroj de nia koro! Dum la pseŭdo-patriotismo, t.e. la genta ŝovinismo, estas parto de tiu komuna malamo, kiu ĉion en la mondo detruas, la vera patriotismo estas parto de tiu granda tutmonda amo, kiu ĉion konstruas, konservas kaj feliĉigas. La esperantismo, kiu predikas amon, kaj la patriotismo, kiu ankaŭ predikas amon, neniam povas esti malamikaj inter si. Ĉiu povas paroli al ni pri ĉiuspeca amo, kaj ni kun danko lin aŭskultos; sed kiam pri amo al la patrujo parolas al ni la ŝovinistoj, tiuj reprezentantoj de abomeninda malamo, tiuj mallumaj demonoj, kiuj ne sole inter la landoj, sed ankaŭ en sia propra patrujo konstante instigas homon kontraŭ homo—tiam ni kun la plej granda indigno nin deturnas. Vi, nigraj semantoj de malpaco, parolu nur pri malamo al ĉio, kio ne estas via, parolu pri egoismo, sed neniam uzu la vorton "amo," ĉar en via buŝo la sankta vorto "amo" malpuriĝas.

Vi staras nun antaŭ miaj okuloj, mia kara Litovujo, mia malfeliĉa patrujo, kiun mi neniam povas forgesi, kvankam mi forlasis vin kiel juna knabo. Vi, kiun mi ofte vidas en miaj sonĝoj, vi, kiun nenia alia parto de la tero iam povos anstataŭi en mia koro, vi atestu, kiu vin pli multe, pli kore kaj pli sincere amas: ĉu mi, idea esperantisto, kiu revis pri frateco inter ĉiuj viaj loĝantoj, kvankam mi devis bedaŭrinde forlasi vin, simile al multaj centoj da miloj da aliaj viaj filoj—aŭ ĉu tiuj personoj, kiuj deziras, ke vi apartenu nur al ili, kaj ĉiuj aliaj viaj filoj estu rigardataj kiel fremduloj aŭ sklavoj! Ho patriotismo, patriotismo, kiam fine la homoj lernos kompreni ĝuste vian sencon! Kiam via sankta nomo ĉesos esti armilo en la manoj de diversaj malhonestuloj! Kiam fine ĉiu homo ricevos la rajton kaj la eblon algluiĝi per sia tuta koro al tiu peco da tero, kiu lin naskis!

Longe daŭros ankoraŭ malluma nokto sur la tero, sed ne eterne ĝi daŭros. Venos iam la tempo, kiam la homoj ĉesos esti lupoj unuj kontraŭ aliaj. Anstataŭ konstante batali inter si, elŝiri la patrujon unuj al la aliaj, perforte altrudi al si reciproke siajn lingvojn kaj morojn, ili vivos inter si pace kaj frate, en plena interkonsento ili laboros sur la tero, sur kiu ili vivas, kaj kontraŭ tiuj krudaj fortoj de la naturo, kiuj ilin ĉiujn egale atakas. Kaj kune kaj interkonsente ili celados ĉiuj al unu vero, al unu feliĉo. Kaj se

and slanderous accusation we energetically protest, we protest with every fibre of our being! While pseudo-patriotism, that is, national Chauvinism, is a part of that common hate which destroys everything in the world, true patriotism is a part of the universal love which builds up, preserves and blesses. Esperantism, which preaches love, and patriotism, which also preaches love, never can be enemies to one another. Let anyone speak to us of any kind of love, and we will thankfully listen; but when these talk to us of love towards one's country, the Chauvinists, those dark spirits of evil, who not only between the countries, but also in their own fatherland, are constantly stirring up man against man, then we turn away from them with the deepest indignation. Black sowers of strife, speak ye only of hate towards all that is not yours, speak ye of selfishness, but never use the word "love," for in your mouth the sacred word "love" becomes defiled.

Thou standest now before mine eyes, dear Lithuania, unhappy fatherland of mine, land which I can ne'er forget, though I left thee in early boyhood. Thou, often seen in my dreams, thou, that no other part of the earth can replace in my heart, bear witness, which of us more deeply, more heartily, and more sincerely loveth thee; I, an Esperantist of the Idea, who have dreamed of brotherhood between all thy inhabitants, though forced regretfully to leave thee like many other hundreds of thousands of thy sons—or those who wish thee to belong only to them, and that all other of thy sons be regarded as foreigners or slaves! Oh, Patriotism, Patriotism, when shall men at last learn rightly to understand thy meaning? When shall thy sacred name no longer be a weapon in the hands of every scoundrel? When shall all men at last have the right and the power to their hearts' devotion to that spot of land which gave them birth?

Long, long yet shall dark night brood upon the earth, but not for ever will it last. The time will come at length when men no more shall be wolves one against another. Instead of constantly fighting among themselves to snatch the fatherland one from the other and forcibly to impose one upon another their languages and customs, they will live in mutual peace and brotherhood; in full accord they will work together upon the land on which they live, and their warfare will be against those harsh forces of nature which are their common foe. And

Digitized by Google

iam venos tiu feliĉa tempo, ĝi estos la frukto de konstanta kaj senlaca laborado de tiuj homoj, kiujn ni vidas nun en ĉi tiu ĉambrego kaj kies nomo, ankoraŭ tre malmulte konata kaj tre malmulte ŝatata, estas "esperantistoj."

in unity and concord they will all strive after one truth, one happiness. And if ever that blessed time shall come, it will be the fruit of the constant and indefatigable exertions of those men and women whom we now see in this hall, and whose name, as yet but little known, as yet but lightly esteemed, is the name of "Esperantists."

DISCURSO DEL DR. L. L. ZAMENHOF

EN LA GUILDHALL, CIUDAD DE LONDRES

21 DE AGOSTO DE 1907.

PRESIDIÓ: Sir T. VESEY STRONG, Consejal.

ESTIMADO REPRESENTANTE DE LA CIUDAD DE LONDRES:

QUERIDOS PARTIDARIOS:

Es muy agradable para mí el tener ahora la oportunidad de saludar al pueblo británico en su gran metrópoli. Hemos venido de Cambridge donde nuestros británicos partidarios con la más grande actividad y hospitalidad prepararon para nosotros una hermosa fiesta, y no solamente nuestros partidarios sino el pueblo entero aún no convertido al Esperantismo, hicieron todo cuanto fuese posible para que nosotros los Esperantistas podamos llevar de la ciudad, los mejores recuerdos. Por eso mis primeras palabras son las sinceras gracias por la hospitalidad de que hemos disfrutado. Es la segunda vez que hemos gozado de la hospitalidad británica, porque es muy cierto que ninguno ha olvidado cuán amistosamente fuimos recibidos en los pueblos británicos de Folkestone y Dover hace dos años en ocasión del Congreso de Boloña.

En la Cámara en donde ahora nos encontramos se han celebrado ya muchas importantes reuniones y en ella han sido recibidos muchos huéspedes notables. Ahora esta misma cámara recibe de todos los países, representantes del mundo Esperantista. ¿Quiénes son estos nuevos huéspedes? ¿Cuál es la causa que ellos representan? El objeto del Esperantismo es la comprehensión mútua y consecuentemente también la estima y el amor entre todos los pueblos y todas las naciones.

Pero sobre este fin es muy frecuente un comentario adverso, y bajo la influencia de la agitación de varios enemigos nuestros, estamos frecuentemente acusados de fines que nunca hemos tenido. Hablaré aquí, de dos acusaciones de que oímos frecuentemente. De diversos descontentadizos oímos frecuentemente que la cuestión de una lengua internacional debe ser resuelta en otra y mejor manera, pero somos gente muy obstinada que no queremos *más* que el Esperanto.

Muchas veces hé repetido, y en Boloña lo hé proclamado por una declaración oficial que el esperantismo tiene solo por objeto de que *exista* entre los pueblos un medio de comprehensión útil y vital, pero que la *forma* de este medio és para nosotros,—ó al menos para mí personalmente—enteramente indiferente, que si en lugar de hacer experimentos contínuos y sin fines, y raciocinando teóricamente eligimos aceptar el Esperanto que ya está hecho y bien probado, y hacer todos los esfuerzos especialmente y exclusivamente en pró de ello y lo hemos establecido sobre una base invariable—lo hemos hecho no solamente porque hemos tenido ninguna amistad especial á Zamenhof y su trabajo, no porque él quizo ser un Papa, como muchos de nuestros adversarios la han hecho creer falsamente, sino solamente por que la investigación y la experiencia nos han demostrado que este método es el único que nos conducirá á nuestro objeto.

Hay personas, que, queriendo extraviarnos de nuestra senda, tienen las mejores y las más honestas intenciones; ellos son muy adictos á nuestra causa pero creen que si hiciéramos las mejoras que cada uno de ellos nos sugiriese, nuestra causa iría mucho mejor.

Con respecto á tales personas, estamos convencidos de que más y menos tarde ellos comprenderán su error, ellos comprenderán cuán peligrosas son sus propo-

Digitized by Google

siciones de hoy, cuando necesitamos ante todo, la unidad; y ellos trabajarán con paciencia ayudándonos en la senda escogida, hasta aquel tiempo en que nuestra causa esté afuera de peligro.

Pero hay otras personas, que trabajan simplemente para destruir; á estos señores á quienes nuestro bien creciente arbol no les deja dormir, y quienes, con todos sus esfuerzos, quisieran escavarlo, rogamos: Si vosotros teneís otros medios que nos puedan conducir á nuestro fin, mejor y *más cierto*, indicádnoslos, muestrádlos y los adoptarémos.

Pero bien sabeís que no podeís mostrarnos algo listo y cierto, sino suposiciones y opiniones teóricas; sabeís que la acepción de vuestras dudosas mejoras, que serán á su vez criticados, arruinaría el labor de veinte años de trabajo disciplinario y próspero, de miles de personas, y nada crearía en lugar de ella; sabeís que si pasaríamos al lado y dejaríamos que caiga el Esperanto, entonces la confianza del mundo en un lenguage internacional, una confianza adquirida al fin, tras cientos y miles de años de incredulidad, perecería para siempre y jamás podría ser adquirida otra vez; todo lo sabeís, y sin embargo haceís todo esfuerzo para desacreditarnos ante los ojos de mundo . . . . . Bien, que siga vuestra labor de Herostratus, y nosotros seguirémos quietos y sosegados, tranquilos en nuestra senda.

La segunda acusación que tenemos que oir es que los Esperantistas no somos buenos patriotas. Como los Esperantistas que tratamos al esperantismo como una idea, predicamos la mútua justicia y fraternidad entre los pueblos, y como en la opinión de las Chauvinistas nacionales, el patriotismo consiste en odiar todo lo que no sea propio, por eso nosotros en la opinión de ellos somos malos patriotas, y ellos dicen que los Esperantistas no amamos á nuestras patrias.

Contra esta mentirosa, ignoble y calumniosa acusación protestamos con la mayor energía, protestamos con todas las fuerzas de nuestra alma, por cada fibra de nuestros corazones. Mientras al seudo-patriotismo, es decir Chauvinismo nacional forma parte de aquel odio común, que destruye todo en el mundo, el verdadero patriotismo es parte de aquel gran amor universal, que todo construye, conserva y hace feliz. El Esperantismo que predica el amor y el patriotismo, que también predica el amor nunca pueden ser enemigos entre sí.

Cualquiera persona puede hablarnos de cualquiera especie de amor y lo escucharémos con gratitud, pero cuando de amor á la patria nos hablan los Chauvinistas, esos representantes de la enemistad abominable, esos espíritus de la sombra, quienes no solamente entre los paises diferentes sino en su propia patria instigan constantemente el hombre contra el hombre, entonces nosotros, con la mayor indignación nos alejamos de ellos.

Vosotros, negros sembradores de contienda, hablad solamente de enemistad contra lo que no es la vuestra, hablad del egoismo, pero nunca os atreveís emplear la palabra "amor," porque en vuestra boca la santa palabra "amor," se vuelve profanada.

¡Tú ahora estás delante de mis ojos ¡Oh! querida Lituania, infeliz patria mía, que nunca podré yo olvidar, aunque te abandoné cuando era niño! Tú, á quien muchas veces, veo en mis sueños, Tú á quien ninguna parte del mundo podría sustituir en mi corazón, sé testigo quien te ama más, de corazón, y sinceramente! yo, Esperantisto de la Idea, que soñé en la fraternidad entre todos tus habitantes, aunque tuve que dejarte como muchos cientos de miles de tus hijos, ó aquellas personas que desean que pertenezcas á ellos solamente y que todos los demás de tus hijos sean considerados como extranjeros ó esclavos! ¡Oh! patriotismo, patriotismo!, ¿cuándo aprenderán los hombres por fin tu significado? ¿Cuándo dejará tu santo nombre de ser arma en manos de los belitres? ¿Cuándo tendrán todos los hombres el derecho y el poder de ofrecer la devoción de sus corazones á aquel rincón de la tierra que les vió nacer?

Largo tiempo continuará todavía la obscura noche sobre la tierra, pero no para siempre. Llegará á fin el día en que los hombres cesarán de ser lobos unos contra otros. En vez de la guerra contínua entre ellos, para repartir entre sí las patrias é imponer uno sobre otro sus lenguages y costumbres, ellos vivirán en mútua paz y fraternidad; en pleno acuerdo, ellos trabajarán sobre la tierra en que ellos viven, y en contra de todas las brutas fuerzas de la naturaleza, á que ellos atacarán por igual y juntos y de común acuerdo ellos se empeñarán en buscar á una verdad y una felicidad

Y si algún día llegára ese tiempo tan feliz, será el fruto de los esfuerzos constantes é infatigables de todos los hombres á quienes vemos ahora en esta cámara, y cuyos nombres todavía muy poco conocidos, y todavía muy poco apreciados son "Esperantistas."

Traducido del Esperanto por C. S. B.

Digitized by Google

ESPERANTO ¿QUE ES ESO?

P. ¿Qué es el Esperanto?

R. El Esperanto es una lengua artificial, destinada á ser la segunda de cada uno, para que le sirva en sus relaciones internacionales.

P. ¿Pretende el Esperanto suplantar á todas las lenguas nacionales, para quedarse la única lengua del mundo?

R. No, señor; lo que pretende es ahorrar el estudio largo, caro y penoso de una ó varias lenguas vivas, á todas aquellas personas á quienes las relaciones internacionales sean útiles ó necesarias. Comerciantes, industriales, literatos, filósofos, sabios, turistas, etc. Por eso se llama con más propiedad *lengua internacional auxiliar* que *lengua universal.*

P. ¿El Esperanto es difícil de aprender?

R. Tres meses de estudio son suficientes para las personas de escasa instrucción ó que no conocen ninguna de las lenguas muertas ni tampoco alguna de las extranjeras. Tres semanas solamente para las personas que conocen algo el latín ó alguna lengua viva, además de la española. Tres horas á lo sumo para las personas que poseen tres ó cuatro idiomas extranjeros. Esto no parecerá exagerado al que sepa que la Gramática no tiene más que 16 reglas generales, sin excepción de ningún género, que están aprendidas en menos de dos horas. Cuando se conoce el alfabeto, se sabe ya la pronunciación.

P. ¿Una lengua artificial no exigirá un extraordinario trabajo de la memoria?

R. Una memoria muy mediana es más que suficiente para aprender el Esperanto, pues la lengua no está formada de palabras artificiales inventadas á capricho. Las raíces están tomadas de todas las lenguas existentes, según el grado de internacionalidad. Una raíz común á tres lenguas es preferida á otra que sólo se encuentra en dos. Aquí no hay más artificio que el mecanismo de la Gramática y la formación de las palabras.

P. ¿Cómo ha sido posible reducir la Gramática á 16 reglas?

R. Este resultado maravilloso es debido al ingenio del Dr. Zamenhof; y lo ha conseguido comparando entre sí gran número de lenguas. La Gramática se ha como evaporado entre sus manos. Y, en efecto, ¡qué fárrago de cosas inútiles se encuentra en todas las demás lenguas vivas ó muertas! El Esperanto no ha conservado más que lo estricta y lógicamente necesario para la expresión exacta del pensamiento humano.

En Esperanto no hay más que un solo artículo definido, *la*, para todos los géneros y para todos los números. El artículo indefinido no se traduce. Todos los sustantivos acaban en *o*, todos los adjetivos en *a*, los verbos en *i* y los adverbios en *e*. Seis terminaciones bastan para la conjugación de cualquier verbo en sus tiempos simples: presente *as*, pretérito *is*, futuro *os*, imperativo y subjuntivo *u*, condicional *us*. Por medio de seis participios, tres activos, á saber, presente *ant*, pretérito *int*, futuro *ont*, y tres pasivos *at*, *it*, *ot*, se forman los tiempos compuestos, y la pasiva de todos, más los tiempos de obligación, con un solo verbo auxiliar, *esti*. En Esperanto no hay ningún verbo irregular.

Así, de la raíz parol' se forman: parolo, *palabra;* parola, *oral;* paroli, *hablar;* parole, *oralmente.*

El complemento directo del verbo se distingue con una *n* y el plural con una *j*, que se pronuncia *y*. *Mi amas mian patron kaj miajn fratojn.* Yo amo á mi padre y á mis hermanos.

P. El sistema no deja de ser ingenioso, pero ¿no exige, por lo menos, el conocimiento de un número considerable de raíces?

R. No, porque el Esperanto posee un medio maravilloso con el cual suprime la mayor parte de las raíces. Tal es el empleo de los afijos y las palabras compuestas.

Así, el subfijo *in* sirve para formar el femenino de los nombres, y alivia por consiguiente á la memoria de otras tantas raíces. De *patr-o* padre, *patr-in-o* madre, de *frat-o* hermano, *frat-in-o* hermana.

El subfijo *ar* indica reunión. De *arb-o* árbol, *arb-ar-o* arboleda, de *vort-o* palabra, *vort-ar-o* diccionario.

El prefijo *mal* expresa lo contrario. De *bona* bueno, *malbona* malo, de *amo* amor, *malamo* odio, de *supre* arriba, *malsupre* bajo.

Con el prefijo *bo* se nombran los parientes por afinidad. De *filo* hijo, *bofilo* yerno, de *filino* hija, *bofilino* nuera.

Como éstos contiene el Esperanto como una treinta de afijos, con los cuales puede expresar con suma sencillez y notable exactitud aún los más delicados matices del pensamiento.

P. Y respecto de la pronunciación, ¿cómo es posible la uniformidad? ¿No sucederá como con el latín, que cada pueblo lo pronuncia á su manera, de tal modo que, aún sabiéndolo uno bien, no conozca siquiera que es latín, oyéndolo hablar á un extranjero?

R. Nada más sencillo. La uniformidad resulta de las reglas fijas de pronunciación que tiene el Esperanto para todas las naciones. Al latín le sucede todo lo con-

Digitized by Google

trario; cada pueblo tiene sus reglas especiales que, por acomodarse á su propia lengua, difieren totalmente de las de los demás. Cuando una lengua, por ejemplo el francés, tiene reglas de pronunciación, á ellas se sujetan todos los que aprenderlo quieren, y no se dirá que sabe francés quien no sabe pronunciarlo como los franceses, es decir, como esas reglas enseñan. Lo mismo, pues, ha de suceder con el Esperanto. De aquí que nada más fácil que dicha uniformidad. Buenas pruebas han dado de ello los franceses que han ido á Rusia, los alemanes que han ido á París y los búlgaros en Inglaterra, que sin conocer las lenguas de dichos países se han entendido con los esperantistas desde la primera palabra.

P. Perfectamente; pero esta lengua no tendrá verdadera utilidad hasta que no esté propagada por todas partes. Entonces la aprenderé yo.

R. ¡Magnífica manera de discurrir! Si cada uno de los mortales se hiciese esa cuenta, pronto iba á estar esparcida por el mundo la nueva lengua internacional. Nos parece mejor respuesta la siguiente: Puesto que el Esperanto es ya conocido, es decir, hay quien lo escribe y lo habla en todas las naciones del mundo, desde la Suecia y Noruega hasta las América y el Japón; puesto que existen ya anuarios, catálogos de esperantistas, sociedades para las relaciones internacionales, que permiten servirse extensamente de la lengua auxiliar Esperanto; ya que un número regular de comerciantes han podido efectuar sus transacciones mercantiles por medio del Esperanto, y no falta quien ha escrito una obra, impresa en Bohemia, y la ha escrito para todo el mundo, porque á todas partes ha llegado á ser leída por estar escrita en Esperanto, lo racional y lo lógico es que esa utilidad relativa vaya creciendo á medida que la nueva lengua vaya esparciéndose por el mundo. Por eso debo yo aprender el Esperanto y trabajar con todas mis fuerzas para que cuanto antes se propague.

P. Y ¿qué medios tenemos á nuestro alcance, no sólo para aprender el Esperanto, sino también para ponernos al corriente de ese movimiento universal, que, si es como dicen, resulta por sí solo una maravilla?

R. Para lo primero, los elementos que nosotros mismos podremos proporcionar á quien los desee. Para lo segundo. 1.° Suscribiéndose á algunas de las revistas que en Hungría, Francia, Canadá, Bulgaria, Holanda, Bélgica, Austria, Italia, Suiza, Inglaterra, Suecia y Noruega, el Perú Chile, Estados Unidos, España y Filipinas, ven la luz pública todos los meses, tiradas casi todas á dos columnas, Esperanto y lengua del respectivo país. 2.° Proveyéndose de anuarios y catálogos, y tomándose la molestia de escribir á cualquier parte, para convencerse de que la propagación del Esperanto es un hecho. 3.° Comprando las obras que hay ya escritas en Esperanto.

P. Pero todo esto supone un gasto enorme que sólo podrá hacer quien sea acaudalado.

R. De ahí la utilidad de asociarse, formando sociedades esperantistas, como los 2 que hay en Alemania, los 4 de Austria-Hungría, los 2 de Bulgaria, los 10 de Bélgica, los 2 de los Estados Unidos, los 40 de Francia, el que hay en Holanda, los 3 de Inglaterra, los 4 de Italia, el que hay en Mónaco, el de Lima en el Perú, los 9 de Rusia, los 2 de Suiza, los 2 de Suecia, los 5 del Japón, el de Argel y 4 de España, y la Philippine Esperanto Association.

De este modo, por una módica cuota anual de dos pesos, tienen á su disposición al mes una revista que se publican en Esperanto, amén de la ventaja que resulta á los socios, los cuales pueden encontrar medios y noticias para sus relaciones internacionales, ya necesarias, ya simplemente de *sport*.

Para aquellas personas que sientan alguna simpatía por la idea de una lengua internacional, y particularmente por la que nos ocupa, llamada Esperanto, damos gustosos las siguientes noticias:

Existe en Manila una sociedad general titulada *Philippine Esperanto Association* cuyo fin principal, como su título indica, es difundir el Esperanto en todo el Archipiélago. Para atender á los gastos que esta su misión ocasiona, contribuyen los socios con la insignificante cuota de dos pesos al año. Por lo cual pueden pertenecer á ella, sin distinción de sexos, toda suerte de personas, cualquiera que sea su posición social. En cambio, amén de la satisfacción de haber allegado su granito de arena para este edificio colosal que ha de cobijar bajo su techumbre á todos los pueblos de la tierra, recibirá cada socio un anuario que contendrá, por lo menos, la relación de los actos realizados por la sociedad y la lista de todos sus miembros, con expresión de domicilios y profesiones y mensualmente este periódico.

Digitized by Google

The Philippines Esperanto Association

(Articles of Association: See page 56.)

BY-LAWS

1. MEMBERSHIP. Any person may become a member of the Association and shall be considered as such upon notification from the Secretary-Treasurer in writing, who shall also give him a receipt and official number in the Association.

All members of affiliated groups are *ipso facto* Associates without further payment and shall each receive an official number.

2. OFFICERS. The officers shall consist of an Honorary President (Dr. L. L. Zamenhof), a President, a Vice-President Vice-Presidents *ex-officio* (the President of each affiliated group), and a Secretary-Treasurer.

3. GOVERNMENT. A committee shall be appointed by the President to consist of three members who, together with himself and the Secretary-Treasurer, shall be called the Executive Committee and shall act for the organization with power of authorizing disbursements of funds.

4. DUTIES. The President shall preside at all meetings of the Association, and shall, unless otherwise provided for, appoint all committees. In the absence of the President, the Vice-President or in his absence, the senior *ex-officio* Vice-President shall perform the duties of President (seniority computed by date of affiliation of group).

The Secretary-Treasurer shall be the recording and corresponding officer, and shall keep a correct account of the funds of the Association, also a roll of members and associates who shall each have an official number. He shall be authorized, on the recommendation of the President or any two other members of the Executive Committee, to accept applications for membership in the name of the Association and shall notify applicants.

5. MEETINGS. Regular Meetings shall be held monthly. Special Meetings may be convened by the President. An Annual Meeting for the election of officers, etc., shall be held yearly in July. Due notice to be given in each case.

6. FEES. The annual fee shall be ₱2 for members and ₱4 for affiliated groups, payable in advance.

7. VOTING. Each member shall be entitled to one vote and the Vice-Presidents in their capacity as delegates from affiliated groups shall have one extra vote. Quorum to consist of seven members to transact business.

8. CERTIFICATES OF PROFICIENCY. An Examining Committee to issue certificates of proficiency shall be appointed yearly by the President and Vice Presidents in council assembled.

9. AMENDMENTS. A By-Law may be amended or a new By-Law made at any Regular Meeting of the Association by an affirmative vote of two-thirds of members present, a prior notice of thirty days having been given in writing and each member and group notified thereof.

It is suggested that the following Articles of Association and By-Laws (Model A, with a change of name and perhaps minor points as to meetings and dues) be adopted by all new groups or societies so as to give a uniformity of constitution throughout.—Executive Committee P. E. A.

[MODEL A]

The Manila Esperanto Society, No. 1

ARTICLES OF ASSOCIATION

I. NAME. The name of the Society shall be "The Manila Esperanto Society, No. 1".

II. OBJECT. The object of the Society is to affiliate with and maintain allegiance to The Philippine Esperanto Association and to further help popularizing the International Auxiliary Language Esperanto by opening up opportunities for its study and practice by the means of Meetings, etc.

BY-LAWS

1. MEMBERSHIP. Any person may become a member of the Society upon acceptance by a two-third majority of members present at the first Meeting following application.

2. OFFICERS AND DUTIES. The officers shall consist of a President (who will *ex-officio* be a Vice-President in The Philippines Esperanto Association upon affiliation) and a Secretary-Treasurer. The duties shall be those usually pertaining to their respective offices.

3. MEETINGS. Regular Meetings shall be held monthly. Special Meetings may be convened by the President. An Annual Meeting for the election of officers, etc., shall be held yearly. Due notice to be given in each case.

4. DUES. The annual subscription shall be ₱1.00 payable in advance.

5. PROCEDURE. The Meetings shall be governed by the usual parliamentary procedure. Seven to constitute a quorum.

6. AMENDMENTS. A By-Law may be amended or a new By-Law made at any Regular Meeting of the Society by an affirmative vote of two-thirds of members present.

Digitized by Google

LIST OF MEMBERS, OCTOBER, 1907.—PHIL. ESP. ASS'N.

1 Dr. H. W. Yemans
2 Mr. W. W. Weaver
3 " W. H. Case
4 " A. R. Tuohy
5 " W. Crozier
6 " S. Garcia Roxas
7 " W. D. Smith
8 " Cecil Cosper
9 " G. C. Dobson
10 " W. J. Crampton
11 " C. H. Noronha
12 " M. Goodman
13 " O. J. Madsen
14 " C. H. Cady
15 " M. A. Torres
16 Dr. Felipe Zamora
17 Miss Felicidad Zamora
18 " Trinidad "
19 " Margarita "
20 " Maria Paz "
21 " Maria Paz Arguelles
22 Mr. E. Z. Putman
23 " F. V. Freire
24 " John F. Mangels
25 " C. W. Ney
26 Mrs. C. W. Ney
27 Major Thos. L. Hartigan
28 Mr. Raymond Hartigan
29 " J. Courtney Hixon
30 Hon. Cameron Forbes
31 Mr. Alfonso Velasco
32 " I. Arnalot
33 " Hermenegildo Cruz
34 " T. C. Kinney
35 " A. F. Ferguson
36 " Leon Almeda
37 " Horace J. Dickinson
38 " Roy H. Gearhart
39 " W. Dederick
40 " Velear L. Minehart
41 " Chas. S. Banks
42 " A. K. La Motte
43 " R. B. Westcott
44 " E. B. Harris
45 " James H. Bass
46 " Joseph Oberlin
47 " Philip C. Whitaker
48 " A. E. Ongpin
49 " F. L. Lutz
50 " W. T. Williams
51 " Prudencio Pascual
52 " M. B. Burke
53 " S. V. Derr
54 " S. Nakamura
55 " M. M. Celis
56 " G. H. Rarey
57 " Santiago L. Abillar
58 " Pedro C. Roxas
59 " Eustaquio C. Diaz
60 " F. E. Braman
61 Mr. Geo. H. Diaz
62 " James Kelly
63 Mrs. Ledyard
64 Mr. Luis Llanso
65 " José L. Javier
66 " N. C. Comfort
67 Dr. Y. K. Ohno
68 Hon. W. Morgan Shuster
69 Mr. Vernor H. Petre
70 " Alberto Campos
71 " Plácido Santiago
72 " Agaton Dominguiano
73 " Roberto M. Dy
74 " L. D. Weeks
75 **Manila Esp. Soc. No. 1**
76 Mr. Arcadio Arellano
77 " Ceferino Cacnio
78 Mrs. Anna R. Clifford
79 Mr. Sixto Nazario
80 " Angel Borrel
81 " Zoilo Villanueva
82 Dr. L. Viado
83 Dr. A. de Asis
84 Miss Natividad Almeida
85 Mr. Fernando Salas
86 " Agustin Corufia
87 " Pedro T. Torres
88 " Juan Atayde
89 " J J. McCarthy
90 " W. H. MacDonald
91 " C. P. Jarman
92 " W. R. Blanchard
93 Dr. J. Lane Albon
94 Mr. Rosendo Santiago
95 " T. B. Tolman
96 " Vicente Guasch
97 " C. N. Guertin
98 " E. R. Koert
99 " Juan Manahan
100 " Hermann C. Luersson
101 " L. J. Lambert
102 Mrs. L. J. Lambert
103 Mr. Sixto Sandejas
104 " Ramon Svyap
105 " C. Rodriguez
106 " John P Quander
107 " Honorio Lopez
108 " W. M. Taylor
109 " Leo J. Discher
110 " W. A. Northrop
111 " Norberto Rivera
112 " F. Luling
113 " A. Wuterich
114 " A. V. Brodett
115 " F. J. Brown
116 " Manuel Espinosa
117 " Eusebio Muyot
118 " Walker U. Anderson
119 " Bruno Adora
120 " Francisco Abella
121 Mr. Benito Abreu
122 " W. W. Hoadly
123 " J. Carpi
124 " José Puya
125 " H. M. R. Rodman
126 " P. Botelho
127 " J. H. Mader
128 " Maurice Kahn
129 " Francisco Latorre
130 " Pablo F. Avelino
131 " J. G. Boor
132 " Carlos Voigt
133 " J. C. Abella
134 " B. F. Urrutia
135 " G. Catipon
136 " José P. Javier
137 " Vicente Villalobos
138 " R. Tiedemann
139 " Ugo Bolleno
140 " H. Staub
141 " Emilo Salazar
142 " Mariano de Leon
143 " J. M. Estrella
144 " Lino S. Agustin
145 " Chas H. Stone
146 " V. A. Acufia
147 " J. W. Marker
148 " W. J. Hill
149 " J. Caballero
150 " A. Ramos
151 " Maximo Alejo
152 " M. Tenorio
153 " C. Hilario
154 " Earl B. Morris
155 " H. Clarke
156 " A. A. Remigio
157 " J. E. Sanda
158 " S. M. C. Joseph
159 " Frank H. Gore
160 " C. Spaulding Sly
161 " Ed. Sizer, Jr.
162 " F. Praysler
163 " H. Würsch
164 " E. E. Allen
165 " F. Agtarap
166 " J. E. de Guzman
167 " F. Gonzalez
168 " A. G. Castillijo
169 " Thos. Moss
170 " C. C. Young
171 " J. McIntosh
172 " J. U. Longaker
173 " Max Protzen
174 " W. Keller
175 ,, W. N. Ray
176 ,, W. K. Jones
177 ,, R. M. Woolley
178 ,, B. A. Green
179 ,, Claudio Nera
180 ,, Ciriaco Nicolas

Digitized by Google

LIST OF MEMBERS—CONT'D.

181 Mr. Perfecto N. Cruz
182 " Luis Paredes
183 " Candido Inglesa
184 " L. P. Fiege
185 " José Calero
186 " José S. Santos
187 Dr. Ariston Bautista Lin
188 Mr. Carson Taylor
189 " Chess. Mandelbaum
190 " Adam D. Tanner
191 Dr. E. H. Ruediger
192 Mr. W. Schultze
193 Dr. R. F. Bacon
194 Mr. R. C. McGregor
195 " Herbert S. Walker
196 Mrs. Lora S. Cass
197 Dr. E. C. Shattuck
198 Dr. José Albert
199 Mr. W. W. Young
200 " Paciano Castro
201 " Gustavo Maulini
202 " E. G. Weber
203 " Manuel Enriquez
204 " Canuto Gimenez
205 " Mariano Luna
206 " Santiago A. Leaño
207 Major Robert Noble
208 Mr. L. S. Brown
209 " I. Posner
210 " W. E. Grosclaude
211 " Feliciano Altonaga
212 " Jos. Cawrenberg
213 " Valentin Descals
214 Mrs. I. Arnalot
215 Mr. L. Arnalot
216 " R. M. Mealley
217 " Gabriel Flores
218 " Diego Rodriguez
219 " Emilio Cueto
220 " Prudencio Garriz
221 " John R. Edgar
222 " James F. Connolly
223 " H. C. Ruppenthal
224 " Faustino Martires
225 Mr. Juan Gonzalez
226 " Luis W. Dison
227 " Barto Miranda
228 Miss Feliza Hizon
229 Mr. Amado Santos
230 Miss Soledad Dayrit
231 " Rosa Raymundo
232 Mr. Francisco Singian
233 Mr. Simeon Morales
234 " Juan Munne
235 Miss Elena Lauchengco
236 " Felipa Lauchengco
237 Mr. Jorge Pineda
238 " Benigno M. Gomez
239 " Hermann Löwinsohn
240 " M. V. del Rosario
241 Miss Mary Polk
242 Dr. W. E. Musgrave
243 Dr. P. E. Garrison
244 Dr. F. B. Bowman
245 Mr. M. F. Clegg
246 Dr. P. K. Gilman
247 Mr. R. Basa
248 " F. H. Edwards
249 " Albert J. Barnaud
250 " Joaquin Rus Planas
251 Mr. Manuel P. Ibañez
252 Dr. R. E. L. Newberne
153 Mr. Basil G. Butler
254 " D. L. Twomy
255 " Honorio Samelo
256 " Evaristo Cubos
257 " Domingo Uichico
258 " Domingo Borromeo
259 " Cresenciano Baza
260 " Deogracio L. Javier
261 " H. D. Gibbs
262 " W. D. Carpenter
263 " A. B. Hoag
264 " José E. Canseco
265 " A. R. Sacramento
266 " Serviliano Mendoza
267 " G. A. Remigio
268 " V. Flaviano
269 " Pánfilo Lacónico
270 " R. Aspillera
271 " Ralph Steinacher
272 " Andres Garcia
273 Dr. R. B. Bean
274 Mr. John S. Potter
275 " T. Bitterman
276 Esp. Scienca Klubo
277 Capt. G. A. Skinner
278 Mr. Clementino Chaves
279 " F. E. Cofren
280 " E. B. Christie
281 " Charles R. Cameron
282 " Otho Atkin
283 " D. M. Oloroso
284 " Antonio Buñag
285 Dr. R. T. Edwards
286 Mr. Patricio Perez
287 Miss Gorgonia Ilo
288 Mr. José P. Katigbak
289 " Santiago Artiaga
290 " E. H. Murphy
291 " Stuart S. Harvey
292 " Chas. C. Coleman
293 " Gregorio C. Villegas
294 " W. J. Manion
295 " F. M. Luz
296 " B. Remedios
297 " Cayetano Rodriguez
298 " Isidro Matias
299 " Teodoro Gonzalez
300 " Segundo Lopez
301 " Carlos Lorenzo
302 " Gabriel La O
303 " Francisco Sevilla
304 " Arturo Ilo
305 " Isidro Alparaz
306 " Silverio E. Diaz
307 " Fred L. Pattison
308 Miss Rogelia Argüelles
309 " Amada Argüelles
310 Mr. Antonio Gomez
311 " W. B. King
312 " M. Molo Legaspi
313 Hon. F. M.a Guerrero
314 Mr. Lope K. Santos
315 " A. M.a Rivero
316 " Carlos Ronquillo
317 " Ligorio Gomez
318 " Manuel Lopez
319 " Pedro Cabañgis
320 " F. M. Snook
321 " Amos E. Allen
322 Miss Esperanza E. Roa
323 Mr. Andres Pastor
324 " H. Otley Beyer
325 Governor Jno. P. Finley
326 Miss Helen A. Florendo
327 Mr. Claudio Boada
328 " Tereso L. Javier
329 " W. A. Tener
330 " Geo Bronson Rea
331 Mrs N. L. Cofren
332 Mr. J. R. Manners
333 " J. L. Perrin
334 " David Rines
335 Major H. B. Orwig

OBJECTS

The object of the Association is to promote in every way the dissemination of the international auxiliary language Esperanto by

(A) Promoting the formation of affiliated groups throughout the Philippine Islands.
(B) Furnishing information about the language and seeing that literature be procurable in local centers to meet as far as possible all demands therefor.
(C) Organizing congresses, lectures, and examinations and issuing certificates of proficiency.
(D) Affiliating for mutual benefit with other national Esperanto associations.
(E) Keeping a roll of all Esperantists in these Islands together with their addresses and to which group they belong, and to publish periodically such list in a journal to be issued by the Association.

Also to maintain headquarters in Manila where all Esperantists may obtain information and assistance in their work.

Digitized by Google

ESPERANTO BOOKS

	Price	Post Free
The Whole of Esperanto	₱ .10	₱ .10
Todo el Esperanto	" .10	" .10
Standard Course of Esperanto, by G. W. Bullen (paper)... ...	" .40	" .44
" " " " " (cloth) ...	" .80	" .86
Grammar and Commentary on the International Language Esperanto, by Major-General George Cox, B.A. (2nd Revised Edition)	" 1.60	" 1.70
Graduated Lessons in Esperanto, with Key by A. Motteau ...	" 40	" .44
Manual y Ejercicios de Esperanto, por V. Inglada	" 1.30	" 1.40
Vocabulario Esperanto-Español y E.-E., Inglada and Villanueva		
First Lessons in Esperanto, by Th. Cart	" .40	" .44
Student's Text Book, by Dr. O'Connor, M.A.	" .80	" .88
Esperanto-English Dictionary by A. Motteau	" 1.00	" 1.08
English-Esperanto " by O'Connor and Hayes... ...	" 1.00	" 1.08
Fundamenta Krestomatio, a collection of prose and poetry, edited by Dr. Zamenhof, the standard guide for Esperanto style (cloth)	" 2.50	" 2.64
Kodukanto kaj Antologio, by A. Grabowski...	" 1.40	" 1.50
Esperantaj Prozaĵoj, by the best authors (paper)	" 1.80	" 1.90
Diversaĵoj, stories translated by various writers	" 1.20	" 1.30
Hamlet, translated by Dr. Zamenhof...	" 1.20	" 1.30
La Revizoro, komedio en 5 aktoj de N. V. Gogol, trad. Dr. Zamenhof	" 1.20	" 1.30
Julio Cezaro (de Shakespeare,) trad. D. H. Lambert, B.A. ...	" 1.30	" 1.40
Monadologio, of Leibnitz, translated by E. Boirac, Rector of the University of Dijon...	" .45	" .50
Vojaĝo Interne de mia Ĉambro of X. Le Maistre, translated by Sam. Meyer...	" .60	" .70
Elektitaj Fabloj (Lafontaine,) trad. G. Vaillant	" .60	" .70
Paŭlo kaj Virginio, trans. by H. Hodler	" 1.00	" 1.10

These and other books are on order and will be obtainable after Dec. 1st from John R. Edgar & Co., Escolta.

The low margin at which these books are quoted makes it imperative that these prices are to be strictly cash

Digitized by Google

The Philippines Esperanto Association

(Articles of Association: See page 72.)

BY-LAWS

1. MEMBERSHIP. Any person may become a member of the Association and shall be considered as such upon notification from the Secretary-Treasurer in writing, who shall also give him a receipt and official number in the Association.

All members of affiliated groups are *ipso facto* Associates without further payment and shall each receive an official number.

2. OFFICERS. The officers shall consist of an Honorary President (Dr. L. L. Zamenhof), a President, a Vice-President Vice-Presidents *ex-officio* (the President of each affiliated group), and a Secretary-Treasurer.

3. GOVERNMENT. A committee shall be appointed by the President to consist of three members who, together with himself and the Secretary-Treasurer, shall be called the Executive Committee and shall act for the organization with power of authorizing disbursements of funds.

4. DUTIES. The President shall preside at all meetings of the Association, and shall, unless otherwise provided for, appoint all committees. In the absence of the President, the Vice-President or in his absence, the senior *ex-officio* Vice-President shall perform the duties of President (seniority computed by date of affiliation of group).

The Secretary-Treasurer shall be the recording and corresponding officer, and shall keep a correct account of the funds of the Association, also a roll of members and associates who shall each have an official number. He shall be authorized, on the recommendation of the President or any two other members of the Executive Committee, to accept applications for membership in the name of the Association and shall notify applicants.

5. MEETINGS. Regular Meetings shall be held monthly. Special Meetings may be convened by the President. An Annual Meeting for the election of officers, etc., shall be held yearly in July. Due notice to be given in each case.

6. FEES. The annual fee shall be ₱2 for members and ₱4 for affiliated groups, payable in advance.

7. VOTING. Each member shall be entitled to one vote and the Vice-Presidents in their capacity as delegates from affiliated groups shall have one extra vote. Quorum to consist of seven members to transact business.

8. CERTIFICATES OF PROFICIENCY. An Examining Committee to issue certificates of proficiency shall be appointed yearly by the President and Vice Presidents in council assembled.

9. AMENDMENTS. A By-Law may be amended or a new By-Law made at any Regular Meeting of the Association by an affirmative vote of two-thirds of members present, a prior notice of thirty days having been given in writing and each member and group notified thereof.

It is suggested that the following Articles of Association and By-Laws (Model A, with a change of name and perhaps minor points as to meetings and dues) be adopted by all new groups or societies so as to give a uniformity of constitution throughout.—Executive Committee P. E. A.

[MODEL A]

The Manila Esperanto Society, No. 1

ARTICLES OF ASSOCIATION

I. NAME. The name of the Society shall be "The Manila Esperanto Society, No. 1".

II. OBJECT. The object of the Society is to affiliate with and maintain allegiance to The Philippine Esperanto Association and to further help popularizing the International Auxiliary Language Esperanto by opening up opportunities for its study and practice by the means of Meetings, etc.

BY-LAWS

1. MEMBERSHIP. Any person may become a member of the Society uponacceptance by a two-third majority of members present at the first Meeting following application.

2. OFFICERS AND DUTIES. The officers shall consist of a President (who will *ex-officio* be a Vice-President in The Philippines Esperanto Association upon affiliation) and a Secretary-Treasurer. The duties shall be those usually pertaining to their respective offices.

3. MEETINGS. Regular Meetings shall be held monthly. Special Meetings may be convened by the President. An Annual Meeting for the election of officers, etc., shall be held yearly. Due notice to be given in each case.

4. DUES. The annual subscription shall be ₱1.00 payable in advance.

5. PROCEDURE. The Meetings shall be governed by the usual parliamentary procedure. Seven to constitute a quorum.

6. AMENDMENTS. A By-Law may be amended or a new By-Law made at any Regular Meeting of the Society by an affirmative vote of two-thirds of members present.

Digitized by Google